

238 Principia, & loca comm.

reg. 189. Sard. decis. 86. num. 8. Gail. pract. lib. 1.
 obseruat. 102. num. 8. Plac. de delictis lib. 1. cap. 28.
 num. 3. Matien. l. 1. glos. 21. tit. 10. lib. 5. noua reco-
 pil. P. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 10. num. 27. Ce-
 ual commun. contra commun. tom. 4. q. fin. num. 50.
 Aloys. Ricci. in praxi rerum fori eccles. decis. 711. in
 1 edit. & resol. 602 num. 3. in. 2. edit. Cardin. Tusch.
 tom. 5. lit. N. concl. 19. Lusit. Benedict. Aegid. in repe-
 tit. l. ex hoc iure ff. de iust. & iure p. 1. cap. 8. nu. 26.
 in fine elegantissime Muñoz de Escobar qui mul-
 ta ex sacra pagina refert, de ratiocin. administr.
 cap. 14. à num. 10. Bartho. Perett. ad extrauag. am-
 bitiosa de rebus ecclesie non alien. verbo praterquam
 nu. 4 pag. 176. Ioan. Petr. Monet. tract. de distribut.
 quotid. p. 2. q. 11. num. 38. lo. Maria Bellet. disquisit.
 clerical. p. 1. tit. de disciplina clerical. §. 4. n. 55. pag. 41.
 & §. 20. num. 13. pag. 135.

- 7 **Neccessitas facit licitum**, quod de iure non
 est licitum cap. quod non est licitum de reg. iur. Ti-
 raq. de pœnis tempera. causa. 33. num. 3. Ceu. com-
 mun. contra commun. q. fin. num. 6. tom. 4. Cardos. in
 praxi iudicum. & aduocat. verbo neccessitas num. 2.
 Anton. Oliban. de iure fisci cap. 4. num. 36. Escobar
 de ratiocin. cap. 14. num. 13. Ioan. Petr. Monet. de
 distribut. quotid. p. 2. q. 11. num. 38. Beltett. d. §. 20.
 num. 13.

- 8 **Ex neccessitate quæ fiunt, non dicuntur fie-
 ri in fraudem** Gozadin. cons. 87. num. 15. quem
 refert, & sequitur Flamin. de resignat. to. 1. lib. 2.

9. Et quibus in §. et in re. de Officio Pro.
nu. 20. ad aliam mediet. Item h' 15. §. Agui
1. de rei vindicta. Et in re. de
Quero. Et t. nu. 10. Bonel. Alib. 20. Com. op.
7. lit. g. in pro.

10. Leg. actor 23 ff. 1. ad. de quobus leg.
10. ad. de in ornumata fecun. Et ibi
Gotofredus cum quibusda' limitibus in sign.

Negant in uno in alio videtur
convenire. Peguava sub. 16. n. 34.
in fine.

- q.3. num. 40.
- 9 Necessitatibus nemo liberalis existit l. rem
legatam ff. de adimend. legat. Tiraq. in l. si. vnquam
verbo donatione largitus num. 106. C. de reuocan-
dis donat. Valasc. conf. 153. n. 24. Gam. Lusit. decis. 71.
num. 3. Pichard. ad rub. instit. de adopt. nu. 43. Ne-
cessitatibus leges non seruantur l. vt gradatim
§. 1 ff. de mu. & hono.
- 10 Negantis factum per rerum naturam nulla
est probatio cap. bona de elect. cap. super hoc de
renunciat. Hieronim. Fernandez de Otero in repetit.
cap. fin. de consuetud. num. 30. Negatiua enim pro-
bati non potest vt per Anton. Gabri. tom. 3. com-
mun. tit. de probat. concl. 6. Mascard. de probat.
concl. 187. Fului. Pacian. eod. tract. lib. 1. cap. 38.
Donat. à. Fin. tom. 1. commun. opin. lib. 4 tit. 9. nu. 35.
& num. 20 & 28. Menoch de presumpt. lib. 2. q. 50.
num. 8. cum seqq. Vincent. Carot. tract. de locato, &
conducto. tit. de negatiua probanda p. 3. Cardos in pra-
xi indicum verbo probatio num. 29. Rebus. de except.
num. 160 cum seqq.
- 11 Negatio facit rem dubiam cap. veniens 13.
de supplenda negligent. prelati. Felin. in cap. super eo
à num. 2. de testibus cogendis Surd. conf. 4 num. 28.
Guter. pract. lib. 3. quest. 9. num. 10.
- 12 Negatiua plus negat, quam affirmatiua af-
firmet glos. in cap. cum dilectus de consuetud. Car-
din. Tusch. tom. 5. lit. N. concl. 26. Mari. An-
tonin. vari. lib. 1. resol. 20. num. 7. Surd. decis.
243.

240 Principia, & loca comm.

243. num. 7. vbi num. 6 asserit quod negatiua dispositio nullum casum excipit. Et negatio plus tollit, quam ponit affirmatio, quia malignantis naturæ est, & quidquid sequitur negat l. filius fam. §. 1. C. de donat. glos. 1. in l. iurisperitum §. sed si fraudandi ff. de pact. glos. verbo à suspensis in cap. cum dilectus de consuetud. glos. verbo non potest in cap. 1. de reg. iuris lib. 6. quas sequuntur frequentissime si ribentes per tex. ibi, in l. si is qui ducenta §. vtrum ff. de rebus dubijs cum multis alijs quæ latè prosequitur Tiraq. de iure primog. q. 24. num. 12. Cou. vari. lib. 1. cap. 13. nu. 7.

13 Negligentia imputari non debet ignorantibus l. si quis in graui §. si quis ignorans ff. ad Silani cap. apostol. de excep. Negligentia alterius ei, qui diligens est nocere non debet l. si non expedierit §. si pupillus ff. de bon. auct. ind. possid. Et negligentia numquam alicui debet imputari, vbi diligentia nihil proficeret l. si §. si ea conditione ff. ad leg. Rhod. de iactu. 16. Maria Bellett. disquisit. clerical. p. 1. tit. de disciplina clericali. §. 20. num. 14.

14 Negligentia vnius alteri nocere non debet l. rem hereditariam in fine ff. de euct. l. 3. ff. de transact. l. fin. ff. ad Silanian. l. non debet ff. de reg. iur. Thomas de Thomasettis reg. 190.

15 Nemo dat, quod non habet l. traditio ff. de acquir. rerum domin. l. nemo plus vbi Dec. & Cagnol. ff. de reg. iuris l. si filius C. de donation. cap. quomodo de consecrat. dist. 4. cap. quod autem de iure patron. cap.

cap.

Nemo legem sibi dicere potest a jura
si dicere ut licet. Dicitur in 2. q. 1. ubi
est sententia modis totaliter in 1. et
ibi dicitur respectu in 58.

17. Canon p. l. cap. l. n. 234 in fin.

Nemo facere potest ut legem in suo testamento
faciat locum in testamento. l. nemo
p. h. de leg. 2.

Nepotes quam agnati appellati sunt
filii et filii de cognato. quoniam dicitur
et a nemo 2. in 231.

cap. nemo plus de reg. iuris lib. 6. Surd. conf. 194 n. 17
& conf. 247. n. 10. & conf. 265. n. 6. Casar Argel.
de contradictore legitimo q. 5. nu. 28 Anton. Monab.
Bonon. decis. 19. num. 4. Francisc. Molin. de ritu nupt.
lib. 3. q. 10. nu. 19. Card. Tusch. tom. 2. lit. D. concl. 17.
Thomas de Thomasettis regul. 191. vbi exponit
procedere de per se; secus autem auctoritate
legis.

- 16 Nemo plus iuris in alium transferre potest,
 quam ipse in se habeat l. 2. C. de pœnis l. 1. C. qui
 pro sua iurisd. *cap. nemo potest 79. de reg. iuris lib.*
sexto Ioseph. de Sesse Aragon decis. 188. n. 15. & 23.
Casar. Argel. de contradictore legitimo q. 9. num. 58.
Pichard. ad princip. instit. de acquisit. per arrogat.
nu. 49 Surd. conf. 126. nu. 31.

- 17 Nemo videtur eligere viam, per quam iu-
 dicio suum subuertatur l. 3. vers. Nec creden-
 dus ff. de milit. testam. l. quoties 13 ff. de rebus dubijs
 l. quoties ff. de verbor. obligat. tex optimus in cap. ab-
 bate iuncta glos. verbo potius de verbor. signific. cum
 alijs de quibus Menoch. de præsump. lib. 6. q. 4 à prin-
 cip. Cardin. Mantic. de coniect. vltimar. volunt lib. 2.
 tit. 1.

- 18 Nemo tenetur ad impossibile vide supra
 lit. I. nu. 12. Nemini consulendum est cum alte-
 rius detrimento l. nec auus C. de emancip. libero.
 cap. 1. 22 q. 2.

- 19 Nescire, & dubitare paria sunt l. manifestissi-
 mi C. de furtis Tiraq. in l. si vnquam in princip. n. 96.

Q

C. de

242 Principia, & loca comm.

C. de reuocandis donat. *Sarm. lib. 2. select. cap. 10. n. 5.*
 Menoch. de arbitr. casu 75 nu. 7. Et nescire, vel non
 posse paria sunt l. in actione vers. Plane ff. de fur-
 tis.

20 Nihil, & inutile æquiparantur l. 4. §. condem-
 natum ff. de re indic. cap. sicut vigeri l. q. 1.

21 Ex nihilo nihil fit l. Seia ff. de tutor. & curator.
 l. eius ff. de reb. credit. facit l. si Menia ff. de hered.
 instit. *Aristo. lib. 1. de gene. & corrup. Cald. Pereira*
de empt. cap. 3. nu. 15. Farin. in praxi crimin. par. 4.
cons. 60 nu. 90. & ibi addit.

22 Nolle, & non posse paria sunt l. 1. §. vsus ff.
 de procurator. l. 3. C. de heredibus instit.

23 Nominatio sæpe probat qualitatem rei,
D Barb. in l. cum prator §. vlt. nu. 243. ff. de iudicijs.
 Vnde contractus talis præsumitur, qualis fuit
 denominatus *Honded. cons. 35. nu. 4. lib. 2. Menoch.*
de præsumpt. lib. 3. q. 105. nu. 2. Anton. Monach. Flo-
rent. decis. 51. num. 5.

24 Non entis nullæ sunt qualitates l. eius qui in
 prouincia vers. Quoniam ff. si cert. pet. l. 4. §. condem-
 natum ff. de re indic. l. 2. ff. de vsufr. l. Pomponius §.
 fit ff. de acquir. possess. l. si seruum §. fin. ff. de action.
 empt. l. nec ullam §. si quis absentis ff. de petit. here-
 dit. l. qui superstitis ff. de acquir. heredit. l. 1. ff. de hæ-
 red. vend. cap. bonæ de elect. cap. ad dissoluendum de
 despon. impub. *Tiraq. de iure primog. q. 55. num. 10.*
& tract. cessante causa p. 1. nu. 212. Gom. vari. to. 1.
cap. 1. nu. 9 & cap. 10. nu. 43. & l. 17. Tauri nu. 19.
 vers. Primo

pluribus Nobis Inuicem et ignorantibus melior
et non deterior fieri ualeat conditio. Item
contra 28. vers. ex diuerso ff. de pactis l. pre-
terea 3. ff. mandati l. soluendo 39. ff. de nego-
tij gestis l. solutione 23. ff. de solutionibus
l. melior 133. ff. de reg. iur. §. item ubi 3.
ff. quas perso. cunctis add. prio. tit. inst. quibus
mod. toll. oblig. vers. nec Inuest. §. cum alijs re-
latijs aduocat. in prio. tit. cod. nuc. §. cum seget et
in §. preterea 2. cod. nuc. ibi. stab. in papt.
tit. 3. prio. 2. illa. 8. ff. tot. et prio. 3. illa
l. vers. quod autem generaliter §. et tit. §. prio. 2
illa. 22. ff. tot. et tit. 6. prio. l. illa. l. vers. sic et
et casu legis §. et tit. 8. prio. 3. illa. 3. ff. tot.

24. C. Gomez de resol. th. l. cap. 1. nu. 9.

*vers. Primo latè Remig. tract. de immunit. Eccles. ampliat. 20. à num. 5. Thomas de Thomasettis reg. 202. Guter. pract. lib. 3. q. 35. nu. 10. Surd. decis. 316. n. 6. & conf. 61. nu. 57. & conf. 246. n. 15. Brunor. à Sole in locis commun. verbo qualitas 9. Card. Tusch. to. 6. lit. Q. concl. 6. Hieronym. Fernandez de Otero in interpretat. cap. gratum nu. 73. de officio delegati, Escobar. de ratiocin. cap. 15. nu. 17. & cap. 19. nu. 26. Anton Monach. Florent. decis. 56. nu. 5. Ceual. commun. contra commun. tom 4. q. 905. nu. 80. Cald. Pereira quæst. forens. conf. 15. nu. 50. Joseph. de Sesse Aragon. decis. 188. nu. 14 & 24. Casar Argel. de contradicatore legitimo q. 4. n. 13. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 26. nu. 4. & lib. 3. resol. 48. nu. 18. Vnde ens magis im-
primitur in hominum memoria, quam non ens, vt allerit Farina. in praxi crimin. p. 4. conf. 55. num. 76.*

25 Non entis, & non appariantis idem est iudicium, & paria sunt rem non esse, & non apparere *l. duo sunt Titij ff. de testam. tutel. l. in lege 77. ff. de contrah. empt. l. cum res §. itaq. ff. de legat. 1. Surd. decis. 149. nu. 2. & decis. 306. n. 13. & conf. 245. nu. 13. & conf. 377. num. 23. Rota Rom. apud Farin. decis. 167. nu. 35. tom. 1. par. 1.*

26 Non esse, & non posse probari paria sunt, vt per *Surd. decis. 149. num. 2. Et paria sunt non esse, vel reperiri non posse l. cum vnus §. fin. ff. de bon. aucto. ind. possid. not. Bald. per illum tex. in l. cum ita §. species ff. de legat. 2.*

Q. 2

27 Non

244 Principia, & loca comm.

- 27 Non esse, vel esse nullum paria sunt l. duo sunt Titij ff. de testam. tutel. l. nō putauit §. nō quauis ff. de honor. possess. contra tab. Surd. decis. 51. num. 14. Et decis. 222. nu. 2. Flamin. de resignat. tom. 2. lib. 8. q. 8. nu. 34. cum seqq. Cald. Pereira de potest. eligendi cap. 5. nu. 8. Farina. in praxi crimin. p. 1. q. 15. n. 45. cum seqq. Et p. 4. cons. 60. nu. 90. Et p. 5. quæst. 114. num. 128.
- 28 Non fieri, vel non sortiri effectum paria sunt l. 1. §. nihil ff. de inoffic. testam. l. si quis sub conditione ff. de testam. tutel. l. ex consensu §. 1. ff. de appellat. Surd. cons. 245. nu. 14.
- 29 Non fieri, vel ita fieri, quod factum non dureret paria sunt Anton. Monach. Bonon. decis. 40. puncto 7. nu. 18. Nam factum non dicitur, quod non durat factum, vt supra notatum est lit. F. num. 26.
- 30 Non fieri, & inutiliter fieri paria sunt argu. tex. in l. pen. in princip. ff. de suis. & legitimis hered. l. quoties ubi glos. & doct. ff. qui satisfd. cog. §. sciendum in st. de satisfdat. tutor. glos. verbo inutilem in cap. 2. de translat. prelati. Tiraq. ad l. connub. glos. 1. p. 6. à nu. 12. Palat. in re petit. rub. de donat. inter virum, & uxorem §. 70. num. 29. Cou. pract. cap. 7. nu. 2. vers. est & in hoc Ioan. Francisc. Leo in thesauro fori eccles. p. 3. cap. 9. nu. 22. Surd. cons. 28 nu. 89.
- 31 Non fieri, vel minus legitime fieri, seu aliter fieri, quam debeat de iure paria sunt l. quoties ubi l. §. ff. qui satisfd. cog. l. si autem nullum C. de leg. t. hered.

hered. cap. inter corporalia de translat. Episcop. cap. veniens de presbyt. non battiz. cap. si. de restit. spoliator. Surd. conf. 45. nu. 42. & conf. 88. n. 16. & conf. 3. nu. 12. & decis. 122. nu. 6. & decis. 269. nu. 12. Flamin. de resignat. tom. 2. lib. 11. q. 7. num. 8. Valasc. de partit. cap. 8. nu. 44. Brunor. à Sole in locis commun. verbo factum n. 17. Anton. Monach. Florent. decis. 26. num. 2. Thomas de Thomasettis reg. 117. in fine. & reg. 220. Ioan. Petr. Monet. tract. de distribut. quotid. p. 2. q. 2. num. 19. Mari. Antonin. vari. lib. 2. resol. 8. num. 8.

32 Non fieri, vel inualidè fieri paria sunt, l. non putauit, §. non quæuis, vbi Bart. ff. de bonorum possess. cont. tab. l. 1. §. quod autem, vbi Bald. ff. de officio pref. vrb. l. quoties, vbi las ff. qui satisd. cog. Surd. conf. 157. num. 13. Mari. Antonin. vari. lib. 2. resol. 11. num. 10.

33 Non omnia, quæ licent honesta sunt, l. in causa 16. §. idem Pompon. ff. de minor. l. 1. in princip. ff. de aqua quotid. & asti. l. non omne, ff. de reg. iuris, Pinet in l. 2. C. de rescind. vendit. p. 1. cap. 1. nu. 35.

34 Non posse reperiri, vel non posse possideri paria sunt, l. cum vnus, §. vlt. ff. de rebus auctori. iudic. possid.

35 Non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum cap. non præstat §. 2. de reg. iuris lib. sexto, Cardin. Trsch. tom. 5. l. t. N. concl. 66. de quo vide etiam supra lit. I. nu. 7.

36 Non succedere, vel non esse in rerum natura

246 Principia, & loca comm.

ra paria sunt, l. pater filium ff. de inoffic. testam. l. 3.
 §. sed si sunt sui, ubi Bart. ff. ad Tertul. cum pluribus
 alijs apud Tirqq. de iure primog. q. 53. num. 16. Surd.
 conf. 237. nu. 3.

137 Nostra omnia facimus, quibus auctorita-
 tem nostram impartimur, l. 1. §. omnia, C. de ve-
 ter. iur. enuclean. glos. instit. de iure nat. §. plebiscitum
 in vers. Consule, Gom. l. 40. Tauri nu. 89. vers. Tertio,
 & l. 48. n. 3. Rebus. in praxi p. 3. tit. de infirm. resign.
 glos. 2. nu. 3. pag. 204. Valasc. consult. 105. num. 63.
 Melchior Phab. Lusit. decis. 28. num. 12. to. 1. Cardin.
 Tusch. to. 5. lit. N. concl. 67.

38 Nullum quod est, nullum producit effectum,
 l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudic. l. non putavit,
 §. non quavis, ff. de honorum possess. cont. tab. l. 2. ff. de
 auctor. tutor. l. si aut nullum, C. de legitimis hered. l.
 non dubium, C. de legi. l. fin. C. de sentent. ex breuilo. re-
 citan. cap. illud de iure patron. facit cap. quod nullum,
 & cap. non præstat. 52. de regul. iuris lib. sexto, pro-
 sequuntur Surd. decis. 40. num. 8. & conf. 3. num. 11.
 & conf. 373. nu. 24. Bartol. Perett. de rebus Ecclesiæ
 non alien. ad extrauag. ambitiosa verbo infringere
 nu. 4. Flamin. de resignat. lib. 7 q. 1. nu. 26. Cor. in me-
 morab. verbo actus nullus, Mendez à Castro, cum ab
 eo citatis, in praxi Lusit. lib. 3. cap. 21. nu. 43. Cesar
 Argel. de contradictore legitimo q. 7. nu. 146. Aloys.
 Ricc. in collect. decis. p. 3. collect. 623. Et paria sunt
 nullum esse, vel esse sine effectu, Surd. decis. 51.
 num. 21. & 22. & conf. 3. à num. 8. & conf. 157.

à num. 13.

Notaria non indigent iurisdictione l. 1.
c. 8. ff. de iur. iurisdictionis l. 27. c. in fine
ff. de off. ob.

37. Potest in his de oblig. m. l.

Notariis tenet. rogatus de appo-
nendo claufula Chyeta, taliter in
claufula codicillari Cancr. p. l. Cap.
4. m. 107.

Nulliter factum non venit re-
uocandum si constat illud idem
de nouo faciendum esse si factus
non fuisset Cancr. Var. p. 3. Cap.
17. m. 56. Pequeva rub. 5. m. 18.

Nulla pacta nulla conuentione, nullus contractus
inter eos videtur volumus subsequatur qui contrahit
lege contrahere prohibete l. Non dubium §. Cal.
de Leg. qua videtur digna est. et ex q. illud fi-
nest. in Hiermog. p. 304. nam. 2. m. Hoc
enim potestas Regis est ut ipso iure nullum
faciat quicquid contra eam flo.

Nullius in alijs favore in
ipso jure introducta in hanc loci
nisi allegat et opponat. can. p. 3. ep.
2. n. 2. 5. et ab eo in cuius favore
est introducta, ab alio namque objici
non potest item loc. cit. et lib. 1. cap. 48
et ex ep. n. 17.

Nullius in alio favore in
ipso jure introducta in hanc loci
nisi allegat et opponat. can. p. 3. ep.
2. n. 2. 5. et ab eo in cuius favore
est introducta, ab alio namque objici
non potest item loc. cit. et lib. 1. cap. 48
et ex ep. n. 17.

40. Titulus cum can. p. 3. ep.
2. n. 2. 5.

41. Vornig lib. 15. cap. 1. tract. 2. quest.
18. Verum de ipso jure d.

à num. 13. & cons. 179. à num. 49. & cons. 381.
à num. 13. Anton. Monach Bonon. decis. 40 puncto 7.
num. 20. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 61. num. 24.
Nec ius aliquod tribuere potest, quod nullum
est, Rota Romana apud Farin. decis. 572. nu. 9 to. 2.
par. 1.

39 Nullum ipso iure, non præstat impedimen-
tum l. 4. §. condemnatum cum ibi not. ff. de re iudic.
cap. considerauimus de elect. cap. qui contra ius, &
cap. non præstat 52. de reg iuris lib. sexto, Cardin.
Tusch. to. 3. lit. N. concl. 140. præsertim quatenus
concernit præiudicium tertij, Vant. de nullit. in
rub. quoties, & intra quod tempus, & c. num. 53.
quem adducit Mari. Antonia. vari. lib. 2. resol. 18.
num. 3.

40 Nullum ab initio, non conualescit ex tem-
pore, cap. quod sicut, de elect. cap. non firmatur 18.
de reg. iuris lib. sexto, l. quod in initio ff. eod. tit. Cardin.
Tusch. tom. 5. lit. N. concl. 122. cum seq. Thomas de
Thomasettis reg. 255. vbi intellegit, quando ab
initio actus omninò inualidus erat. Amplia fa-
uore animæ, Fracis. Molin. de ritu nupt. lib. 1. cap. 12.
nu. 13. Limita in actu conditionali, D. Barb. in l. 1
ff. solut. matrim. p. 4. nu. 96. Et quod ab initio inu-
tile est, ex euentu non confirmatur, l. si tutoris,
ff. quod iussu.

41 Nullum quod est, confirmari non potest
Menoch. cōf. 351. n. 19. Surd. de alim. tit. 8. priuileg. 12.
num. 34. & decis. 33. num. 11 & decis. 289. num. 8.

Q4

Molin.

248 Principia, & loca comm.

Molin de primog. lib. 2. cap. 7. num. 7. Cald. Pereira de potest. n. min. in resp. pro Duce Pasirana vers. Quæ sententia Bernard, Grau. ad pract. camera imper. lib. 2. concl. 1. nu. 32. cum seqq. Nam confirmatio semper refertur ad id, quod est validum, ita Surd. decis. 289. nu. 8. cum seq.

42 Nullum quod est ab initio, ipso iure ratificari non potest, *glos. vlt. in cap. cum nos de his que fiunt à prelatiis, Tirac. in l. si vnquam verbo reuertatur n. 415. C. de reuocandis donat. Rota Romana apud Farina. decis. 492. nu. 9. & decis. 535. nu. 11. tom. 2. par. 1.*

43 Nullum quod est, rescindi non potest. *l. nam etsi sub conditione, ff. de iniusto rupto, irritog. facto testam. l. obligare, §. tutor ff. de auctorit. tutor. l. si tutor, C. in quibus causis in integrum restitutio non est necessaria, cap. ad dissoluendum de desponsat. impuberum. Surd. cons. 52. nu. 58. & cons. 73. nu. 77. & consil. 160. nu. 61.*

44 Nulla, & non facta parificantur vt per Flami. de confident. q. 46 nu. 30, Nullum quod est, nihil est. *l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. Alex. cons. 33. in princip. vol. 1. Franc. Becc. cons. 12. nu. 54. quos refert Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 78. nu. 10.*

1 ○ Bscurè respondere, & nihil respondere paria sunt, *l. de atate 12. §. nihil interest, ff. de*

Numeri singularem voluit in pluralem
Respectu in prioribus de exp. lib. V. de
nominant. Et dicitur aliquibus in
capitulis. ibidem

43. Limita. cu. Prib. in prioribus de exp.
n. 22. Minus in 2 actionibus 27. et
de act. n. 20.

43. Et fals. in papi. tit. 13. prioribus. illa. 66. ~~43~~
loc. et inde est 8. Limita. cu. Minus in actionibus 27. et
act. n. 20. ~~43~~
obligatio naturalis actiones non producit
nisi civilis aut prioribus in adp. Minus
23. ut h. in Minus. n. 4.

Nummus aureum, vel die prius. Aureum nummus
idei prius fuisse ac 25. Julios Romanos
h. e. veinte y cinco Reales de plata v. g. a Cas-
tellanos optime probare Bevenius de
ponderat. et mensura. part. 1. in Aureis
tradit Finest. in Henr. p. 975. t. 2. adeoq.
uno denario superage scutum aureum
Castellani aureum, cu. dimidio an escudo de
oro y medio. 2. ibi numm. precedentes va-
ria circa se numeraria.

Observantia proba et fidelis inter-
pretum omnium dispositionum et
constitutionum eiusque interpreta-
tioni standum est etiam si con-
trarius intellectus esset de verba-
tione: Dion. Anselm. Consecr. ex-
Baton. Alleg. 23. n. 8. p. m. 132

2. fab. in poppi. tit. 2. prio. 6. Nay. Autum
enide 8.

Odiu et malitia suspiciōnem ex-
cludit prerogativa dignitatis,
et nobilitatis: Dicon. de Contr.
Pacton. Al. 68. n. 12. pag. m. 122.
in fin.

ff. de interrogat. act. faciunt notata per Soar. to 1. commun. opin. lib. 7. tit. 19. num. 139. pag. 293. vbi Bellacomb. num. 285. Anton. Del Re. Tiburt. in tract. de iuram. calum. cap. 14. num. 73.

- 2 Odia restringenda sunt, & fauores ampliandi. l. cum quidam *ff. de lib. & posth. cap. renouantes 22 dist. cap. odia 15. de reg. iuris lib. sexto, cap. ne aliqui de priuil. eod. lib. Ioseph. Aldrete de religiosa disciplina tuenda lib. 2. cap. 14. num. 6. Ioann. Petr. Monet de distribut. quotid. p. 1. q. 10. titul. 1. Ioseph. de Sesse Aragon. decis. 18. num. 102. & decis. 45. num. 27. Thomas de Thomasettis in floribus legum reg. 209. vbi dicit procedere, quando aliquid est omninò odiosum. Ecclesie tamen fauore non restringuntur, sed ampliantur, vt per Marc. Anton. Genuens. in pract. eccles. q. 541.*

- 3 Officium suum nemini debet esse damnosum, l. sed etsi quis, *ff. quemadmodum testam. aperiant l. inter officium, ff. de rei. vendicat. l. post legatum §. aduocatum. ff. de his quibus vt indignis, l. videlicet ff. ex quib. caus. maior. l. si seruus, §. quod verò, ff. de furtis, l. cum quidam C. de administr. tutel. cap. per venit de fideiussor. cap. cum non deceat 30. de elect. lib. 6. facit. cap. cum dilecto, vbi glos. de renunciat. in antiquis, Surd. cons. 19. num. 12. Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 94. Escobar. de ratiocin. comput. 17. num. 5. & cap. 7. num. 57. Thomas de Thomasettis reg. 211. Ioan. Petr. Monet. tract. de distribut. quotid. p. 2. q. 11. num. 8.*

250 Principia, & loca comm.

4 Omne qui dicit, nihil excludit, l. *Julianus in princip. ff. de legat. 3. l. hoc articulo, ff. de hered. instit. l. pediculis, §. Labeo, ff. de aur. & argen. leg. l. fin. ff. de pen. leg. l. si quis, ff. de peculio legat. l. si cui seruo omnes, ff. de legat. 1. l. pœnales, §. fin. ff. ad leg. falcid. l. à procuratore, C. mand. cap. solita de maior. & obed. laté Burg. de Paz cons. 25. num. 28. Tiraq. in l. si unquam verbo totam n. 1. C. de reuocandis donat. Menoc. cons. 156. num. 23. Surd. decif. 265. num. 30. Flamin. de resignat. tom. 2. lib. 11. q. 3. num. 16. Gorzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 6. num. 21. Cald. Pereira de empt. cap. 9. num. 5. Escobar de ratiocin. cap. 7. num. 47. & cap. 18. nu. 3. Bertazol. tract. clausular. instrum. clausula 4. glos. 3. num. 1. & clausula 21. glos. 3. num. 1. & in re petit l. si quis maior. C. de transact. num. 205. & n. 707. Barthol. Perett. ad extrauag. ambitiosa de rebus ecclesie non alien. pag. 92. num. 17. Thomas de Thomas. reg. 252. Pichard. ad princip. instit. de adempt. legat. numer. 30. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 70. numer. 18.*

5 Omnia nostra facimus, quibus auctoritatem nostram impartimur, vide supra lit. N. num. 37.

6 Onera plura quis subire non debet eodem tempore, l. si cum dotem, §. si pater. ff. solut. matrim. Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 137.

7 Onere duplici nemo grauari debet, l. nauis onusta, §. cum autem ff. ad leg. Rhod. de iactu, l. Stichon in fin. ff. de usufr. leg. 1. Titio cum testamento 35. §. qui in vita. ff. de legat. 2. l. vnum ex familia

§. si

In ore duorum vel trium testium stat omne
verbum. —

I. Obi numerus 12. qd de testibz cap. 10. 12.
et 21. de testibz cod. Quibz sup. prius
lit. fruct. de prof. test. nu. 50.

Opereis novi nuntiatio in quibus locum ha-
beat. Finest. in item. p. 751. n. 8. t. 2.

Opere hominis fructus ejusdem sunt: et
ex re nostra quodammodo esse dicuntur
opere. F. p. 854. a. n. 8.

Opinio probabitur dicitur non solum
ea quae multorum auctoritate tes-
timonia corroborantur, sed ea quo-
que quae voluntas vel alterius
locuti et gravis veri auctorita-
te munetur, ut in utroque fore
excuset, ut probari quique recipi
valeat, quamvis aliorum opinio
extet in contrarium. Xamm. de
off. iud. p. 3. q. 3. n. 36. pag. 252

Opinio nulla est summa nec lex quae
non habuerit ab initio aliquam
contrarietatem, quia in qua se
fere lege inter se contrarietatem
habent, ut in c. de hereticis
Jasone c. de Casere et in de
aliis, quia nihil est hanc elu-
am, sunt subtilitates homi-
num, quae collari non possunt ut ait
in d. de vero. Aychen. in Tabellio
et tamen, quia d. aut canon recipit, passea
sunt in praetationem ex eorum opinio-
ne recepta, in hisque libris de
nisi dicitur: etc. Contra. p. 854. n. 8. t. 2.

§. si rem, ff. eod. tit. glos. in l. 1. C. de mulier. & in quo loco, Aym. Crau. conf. 111. nu. 8. & conf. 201. n. 23. Franchis decis. 87. num. 5. Menoch. conf. 9. num. 4. & conf. 14. num. 1. & conf. 21. num. 13. & conf. 32. num. 40. cum seq. & conf. 75. nu. 9. Surd. conf. 115. num. 14. cum seq. Peregr. de fideicom. art. 1. num. 33. & art. 34. nu. 72. Mol. de primog. lib. 1. cap. 4. n. 10. Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 136. Rota Romana apud Farin. decis. 672. num. 3. in fi. tom. 2. p. 1. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resl. 97. n. 4. & resol. 111. n. 40.

8 Onus qui sentit, debet sentire etiam commo-
dum, l. secundum naturam, ff. de reg. iuris, l. 1.
ff. de instit. actio. facitque tritum, & vulgare il-
lud, commoda, qui sentis iungas onus emolu-
mentis, Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 144. Tho-
mas de Thomasettis in floribus legum reg. 15. lo.
Maria Bellett. disquisitione clerical p. 1. tit. de favore
clericorum canonis §. 2. num. 28. pag. 184.

9 Onus adiectum rei facit vt res transeat cum
illo vide infra lit. R. num. 17.

10 Onus extrinsecum non minuitur, etiam di-
minuto emolumento, l. liberto, §. 1. de annu leg.
Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 143.

11 Operarius dignus est mercede sua cap. qui-
cunq. 12. q. 2. & vnusquisque secundum labo-
rem suum mercedem accipiet, ex Paul. ad. Co-
rint. 1. cap. 3. & constat Deuter. cap. 24. & Tho-
biæ 4. & iuxta illud Math. 20. Voca operarios,
& redde illis mercedem, Surd. de alim. tit. 1. q.

252 Principia, & loca comm.

- 59 num. 2. *Rebus in repet. l. Barbarius num. 8. ff. de offic. prator. Marant. de ordine iudic. p. 4. dist. 9. num. 197. Azin in praxi §. 3. cap. 31. num. 35. Valasc. 135. num. 2. Bouadil in sua polu. lib. 1. cap. 13. n. 48. Gonzal. ad regul. 8. Cancel. glos. 4. num. 17. Mexi in trac. tassæ panis concl. 2. num. 87. Perez l. 1. tit. 2. lib. 1. pag. mihi 36. & l. 1. tit. 5. lib. 7. ordin. pag. 427.*
- 12 *Opposita iuxta se posita, magis elucescunt, l. vni. §. & cum triplici, in princ. C. de cadu. tollen. Aristot. 2. de Cælo, latius Bald. in l. 1. Cod. quando lic. ab empt. dist.*
- 13 *Oppositum idem operatur in oppositio, quod propositum in proposito, l. fin. §. fin. ff. de legat. 3. l. qui quartam, ff. de legat. 1. l. si ex toto in princip. ff. eod. l. si ut proponis 2. C. de nupt. l. Iulianus §. si venditor, & §. si procurator, ff. de actio. empti. Petr. Andr. Gammar. in dialectica legali lib. 2. loco de proposito ad oppositum. Dec. conf. 382. nu. 5. Mari. Antonin. var. lib. 2. resol. 52. num. 12.*
- 14 *Ordo verborum designat ordinem intellectus, Surd. de alim. tit. 5. q. 4. num. 17. Melchior Phab. Lusit. decis. 38. num. 10. Aloys. Ricci. decis. curiæ archiepiscop. Neapol. decis. 275. num. 4. p. 2. Et ordo scripturæ reducitur ad ordinem intellectus, l. 2. §. prius. ff. de vulga. & pupil. l. talem ff. de hered. instit.*
- 15 *Ordo de nominationis designat ordinem dilectionis, & charitatis, l. qui soluendo la. 2. ff. de hered. instit. l. quoties, ff. de usufr. Escobar de ratiocin.*

rationcin. tract. de computat. cap. 10. num. 2. Et ex ordine honoris colligitur ordo affectionis l. Pupillus in fin. ff. de condit. & demon.

- 16 Ordo scripturę semper attenditur in dispositionibus, l. generaliter, §. si quid, ff. de fideicom. libert. l. quoties ff. de vsuf. cap. pen. de rescript. lib. 6. cap. mandato de praben. eod. lib. Garc. Girond. de priuilegiis seu exemptionum explicat. num. 177. Cardin. Tusch. tom. 5. lit. O. concl. 196. Richard. ad §. ante heredem 33. num. 5. in sit. de legat.

- 17 Ordo seu series scripturę, ordinem voluntatis demonstrat, Bald. post. tex. in l. quoties, ff. de vsuf. l. heredes mei, §. fin. ff. ad Trebel. l. generaliter, §. quod si legatum, vbi glos. ff. de fideicom. libert. cap. mandato de praben. lib. sexto. Anton. Monach. Lucensi decis. 13. num. 51. Nisi aliter constaret de certa intentione scribentis per tex. expressum cap. auctoritate Martini de concess. praben. in 6.

- 18 Ordo scripturę denotat affectionem, & ordinem mentis Anton. Monach. Lucen. decis. 64. nam. 38. vbi num. 39. dicit, quod vltimi vocati censentur in subsidium priorum nominati.

- 19 Ex ordine scripturę intentio dignoscitur disponentis, l. quoties, ff. de vsuf. cap. mandato in fin. de praben. in 6. cap. pen. in princip. de elect. eod. lib. Anton. Monach. Florent. decis. 1. num. 63.

19. l. h. e. ac i. d. ad i. l. e. v. l. i. o.

I

P

PActa sunt seruanda, l. 1. §. si conueniat, ff. de-
 posit. l. 1. ff. de pactis. l. iuris gentium §. prator ait,
 ff. eod. tit. l. fin. ff. naut. caup. stabul. l. 1. ff. de con-
 stit. pecun. l. cum amplius in fin. ff. de reg. iuris. cap. 1.
 eod. tit. Menoch. conf. 1. n. 226. cum seq. & conf. 92.
 num. 33. & conf. 93. num. 30. & conf. 156. nu. 46.
 & num. 54. & de arbitr. lib. 1. q. 57. num. 6. Gom.
 vari. tom. 2. cap. 8. num. 4. col. 2. Surd. de alim. tit. 7.
 q. 18. num. 12. & decis. 259. num. 5. & decis. 260.
 num. 12. & conf. 345. num. 9. Cald. Pereira de reno-
 uat. emphyt. q. 11. num. 3. ad fin. Mari. Antonin. va-
 ri. lib. 2. resol. 53. num. 5. Hieronym. Giach. consil. de
 moneta Marchesana à num. 33. Card. Tusch. tom. 6.
 lit. P. concl. 3. & 4. Lusit. Fr. Anton. à Sousa in relect.
 de censur. bullæ cænæ cap. 26. disput. 102. num. 1. Et
 æquitatē nihil magis conuenit, quam pacta
 seruare, l. 1. ff. de edil. edic. dist. l. 1. ff. de consti-
 tit. pec. Surd. conf. 183. numer. 11. Et nulla est ma-
 ior iustitia, quam seruare pacta d. l. 1. ff. de con-
 stit. pec. Surd. conf. 183. nu. 11. Et nulla est maior
 iustitia, quam seruare pacta d. §. si conueniat cap.
 1. §. si id propter, quod, quæ fuit prima causa. ben. f.
 amit. Et rumpere pacta graue est apud Deum,
 ne dū apud homines, ex d. l. 1. ff. de pactis. Nam
 pacta dant legem contractui, Cald. d. q. 11. n. 19.
 Et æquiparantur legi. vlt. c. de rebus alienis non
 alien. l. vlt. C. de fideiuss. Imò rumpūt leges, ex glos.

in

Dactylus appositus de substantia contraxit
vilius dactylus autem est factus magis in
alia specie dactylus L. g. sumus et d. v. g.
in fin. h. de v. a. h. a. b. i. t. d. i. h. m. e. l. i. g. t.
de d. o. n. a. n. o. r. L. i. i. h. i. t. a. b. n. i. t. s. 49 in fine
h. de te p. d. i. g. n. s. L. c. u. o. n. a. m. 40 53
h. de v. a. h. i. n. d. a. c. o. n. p. d. i. h. m. e. l. i. g. t.
h. d. o. c. i. t. a. t. o. r. g.

Dactylus origo: cet. Finest in Heam. 2 h. v. 2.

Pactus ususvadii non vitiat
contractu sed pro non adjuco
habet canon. Var. p. 3 cap. 7.

cap. 78. Paganini reliquia Pandect. f. 405. l.

Pater naturalis potest hodie semiser
filio relinquere non extraneis filio te
ritimis. his vero extraneis unciam: ac
solim filii naturales plenam ius capere
liberare; prout in transcurra a mo
net Finest. in Herm. p. 537. in fin. n. 6.

Paterfam. filius iudex in causa priva
ta habere potest. I. F. p. 1051. n. 3. seq. q.
com 2. 21. — Per eum quem iusto errore fi
lius suus putat nec adquisit possessione nec
dominium nec aliud ex re sua. I. eod. p. 850. l.
nec usucapit: p. 854. n. 10. — quem non
ita per seculum h. fide possidet. l. s. l.

Paterfam. Censor filii Iudex domesticus,
domesticus Magistratus. I. in eund. p. 137.

an Pater putativus in possessione rei filio tra
dito bona fide iurque per se vel per
usucapere valeat? Respondet f. p. 854.
n. 10. in h. questione licet aperto iure
deficiamus pro usucapione respondet. 2.
Et satis tituli esse iudicat quod iusto errore
existimet se suum esse ex causa parva potes
tatis, quod in re habere credit. — adducit
pro h. a. Negativum in l. ult. pro suo: Usucapio
reus ex alius causa (scilicet q. quod in l. ult.
notat specialiter nomine donatus) concessa ita q. pro
p. bona existimat perinde ut aliquid situm fingit esse.

in cap. 1. de regul. iuris lib. sexto. Cagn. in l. 2. col. 2.
vers. 2. limitata, C. de pact. inter empt. & in d. l. con-
tractus, ff. de reg. iur. quem citat Mari. Antonin. d.
resol. 53. nu. 6. Procedit nisi sint contra leges, &
bonos mores, ita Thomas de Thomasettis reg. 216.

- 2 Pacto quidquid potest acquiri, potest &
præscriptione, l. alienationis verbum ff. de verbor.
significat. & ibi Alciat. & Rebus. Surd. decis. 3. n. 23.
& decis. 236. numer. 9. Valasc. consil. 132. num. 32.
Gam. Lusit. decis. 379. incipit. inter fratrem num. 5.
Nam præscriptio habet vim pacti, Surd. decis.
24. d. num. 1. Gam. decis. 276. num. 2

- 3 Par in parem non habet imperium, l. nam &
magistratus, ff. de recep. arbitr. l. ille à quo §. tempe-
stinum ff. ad Trebel. cap. inferior. cap. denique 21. dist.
cap. innotuit. 20 §. quamuis de elec. cap. 1. de locato.
probat apud Hispanos l. 2. tit. 7. par. 3. vbi glos. 1.
q. 6 & glos. 2. & l. 15. tit. 1. p. 7. Barthol. Peretti. ad
extranag. ambitiose de rebus eccles. non alien. verbo
prædecessorum num. 5. pag. 226. Menoch. de arbitr.
lib. 2. casu. 438. num. 9. Rebus. tom. 1. ad leg. Gallie.
tract. de euocat num. 46. pag. 265. Cot. in memorab.
verbo par pag. mihi 637. Surd. cons. 47. numer. 10.
& cons. 106. num. 12. & cons. 167. num. 16. Aloys.
Ricci in collect. decis. p. 5. collect. 1094. Sigismund.
Scacci. de appellat. q. 2. num. 10. Ioseph. Aldrete in
allegat. iuris pro omni moda regularium exempt. par.
3. cap. 4. nu. 28. Intelligi nisi par se subijciat iu-
risdictioni alterius paris vel etiam minoris,
vel

256 Principia, & loca comm.

vel procedit, nisi tractetur de publica salute,
& utilitate, Thomas de Thomasettis regul. 218.
Multo minus minor in maiorem non habet
imperium, l. minor. ff. de minor. d. cap. inferior cap.
denique cap. nunc autē, & cap. in tantum 21 dist. cap.
cum inferior, & ibi Abb. in princip. & num. 1. de
maior. & obed. iunctis supra notatis lit. l. num. 21.

4 Pares cum paribus vteri prouerbio facile
congregantur, l. pupillo. §. 1 ff. de tutor & curator.
dat ab his l. 1. §. 1 ff. de excusat. tutor.

5 Pares in tempore, sunt pares in iure, l. aliena
§. 1. ff. de pignorat. act. Et qui prior est tempore,
potior est iure, vide infra hac lit. num. 43.

6 Paria delicta mutata compensatione tollun-
tur, l. viro, atque vxore 40. ff. solut. matrim. l. 2. ff. ne
quis eum, l. cum proponas in 2. vbi doct. C. de pact.
cap. nihil. 32. q. 6 cap. significasti. de diuort. cap. in-
telleximus, & cap. fin. de adulter. Hyppol. sing. 234.
Palat. in repetit. rubr. de donat. inter virum, & vxo-
rem. §. 20. num. 4. Bertozol. in repet. l. si quis maior,
C. de transact. n. 430. P. Sanch de matrim. lib. 10. disp. 8.
num. 29. Cardin. Tusch. tom. 1. lit. C. concl. 489 num. 15.
& seq. Casar Argel. de contradictore legitimo q. 10.
num. 101. Farin. in praxi crimin. p. 5. q. 142.
numer. 39. & p. 7. in fragment. lit. D. numer. 110. In-
tellige in ciuilibus, nunc fit circa idem; siue
circa diuersa, Farin. d. lit. D. numer. 114. Cardos.
in praxi indicum, & aduocatorum verbo delictum
numer. 37. Etiamsi poena sit parti applicanda,

Casar

Paria autem sunt non esse, et non apa-
rere. — Et Anto. fides in sua Jurisp.
papi. tit. 3. pro. 4. Vers. paria autem sunt &

In gavi jure Melior conditio e. volu-
tatis. l. tabular. c. 8. ff. de iudic. l. 1. ff.
de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.
de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.
de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.

Paria est aliquid fieri ex ore probatio et
vel confusi in ore probatio et vel
est. l. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.
est. aliquid fieri ex ore probatio et vel
in ore probatio. l. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.
est. l. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.
est. l. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff. de iur. l. 1. ff.

Paribus iudicibus sententias dissonantes,
quid. notavi q. ex Finest. in Herm. a
pag. 283. ubi invidetur

Paria sunt alium solvere vel solvere
alium de iur. voluntate. can. p. 2. cap. 9.
n. 39

Parangaria differēs ab angaria. Finest. in Herm.
p. 412. n. 11. ff.

Passing Gens. & Regt. West H. H. Matriggio
ad. Where have such servants? I.

Satira pro civitate in quam quies allocutus est. Finest in *Heam*. p. 355. n. f. et 368. n. m. f. V. p. 146. p. ubi sic: *Varum* aiebat *Themistocles* *municipes* esse *civitatem* non in *adificiis* sed in *capibus* *potentibus*.

Patronum non potest lege fieri et in
iuribus, nec est allegabile eius iuramentum
pro. de iur. de iur. de iur. de iur. de iur.
de iur. de iur. de iur. de iur. de iur.
de iur. de iur. de iur. de iur. de iur.
de iur. de iur. de iur. de iur. de iur.

Paris Juni. querles. 1777
L. Hoff de Ch. Sig. Rat. ch. de Wac
C. 27

S. canis, p. 3. Cap 2. 10. 99.

Pauperibus bona mentis soror dicta. 2.
 2. Comment. p. p. 116. ubi aracum morum
 sanitate a paucis Romanis innotescen-
 te luxu recessisse auctore Finest. ibid. ut.
 at fado hanc illius existimari consilio pa-
 me licet. A mendicitate differt. 1. p. 912. 3. 4. 2. C. 4. V.
 p. 251. p. 251. p. 251.
 pauper. illigari bus alimēta ordinata a Præficio
 Juniore. 117. p. 367. n. 9. Vid. et alia in paup. fav.

Cæsar Argel. d. q. 10. nu. 102. Ampliâ in spolio,
Farin. d. lit. D. n. 127. Limita, quando delicta sunt
 cõmissa crica diuersa, & separata, *Farin. d. lit. D.*
num. 128. *Thomas de Thomasettis reg. 219.* Limita
 deinde, quando agitur criminaliter, & ad pœ-
 nam, *Cardos. vbi proximè, Farinac. diff. littera D.*
num. 139.

7 Parium est eadem iuris dispositio, & iudi-
 cium, *cap. inter corporalia, cap. sicut ergo, de translat.*
Episcopi. Et eadem est natura *l. si socer, in fin. ff. so-*
lut. matrim. Et eadem est potentia, nec maior,
l. 1. §. veteres, ff. de acquir. possess. l. si reus, ff. de duo.
re. quæ regula est eadem cum reg. correlati-
uorum, vt per Bertazol. in repet. l. si quis maior,
C. de transact. num. 801. de qua vide littera C.
num. 78.

8 Parum, & nihil æquiparantur, *l. quauis,*
ff. de condit. & demon. glos. in l. si pupillus, §. si ego, in
verbo ex contrario ff. ad leg. falcid. cap. coram dilecto
34. de offic. deleg. Hyppol. sin. 276. *Tiraq. in tract. de*
iudicio in rebus exiguis vers. Octauo pag. 53. & in
consuet. Pictau. tit. 6. §. §. glos. §. Surd. cons. 197. n. 2.
Sebastian. Nemi. ad l. minus 32. nu. 2. ff. de verbor. sig-
nific. Mari. Antonin. vari. lib. 2. resol. 18. n. 6. Limita,
 quando datur diuersa ratio, *Surd. cons. 197. n. 21*

9 Pecuniam retinere satius est, quam solutam
 repetere, *l. 3. ff. de compensat. l. si stipulatus 19 in*
princip. ff. de fideiussor. Tiraq. de retract. lig. §. 29.
glos. 2. num. 3.

258 Principia, & loca comm.

10 Poena præsupponit culpam, D. Thom. 2.2.q. 108. art. 4. in solut. art. & 1.2.q. 87. art. 7. & 8. Sor. de iustit. lib. 1. q. 6. art. 5. col. 2. vers. Profecto & vers. Verumtamen, Sylu. in sum. verbo poenarum. 25. Con. vari lib. 2 cap. 8. in princip. & nu. 1. vers. Tertio, Surd. decis. 277. num. 19. Guter. canon lib. 2 cap. 30. num. 12 cum seqq. plures refert Cened. ad sextum collec. 1. nu. 2. Et poen. debet culpæ respondere, l. sancimus 22. C. de pen. cap. non afferamus 24. q. 1. cap. 2. de his, quæ fiunt à maiori parte capituli, Menoch. de arbitr. lib. 1. q. 90. num. 38. Menchaq. quæst. illustr. cap. 8. nu. 51. & cap. 24. nu. 17. Nam poena propriè non dicitur nisi, quæ imponitur propter culpam, ita D. August. lib. 1. retractat. cap. 9. quem sequitur Lud. Carbon. in tractat. de legibus lib. 8. diff. 1. vers. Tertium notandum, & ante eum Alphons. de Cast. de potest. leg. poenal. lib. 1. cap. 3. Et propter frequentiam delinquendi augetur poena, Ioseph. de Sesse Aragon. decis. 97. n. 7. Et publicè interest poenam delinquentibus non remitti, l. si operis, C. de pen.

11 Poena debet commensurari delicto, de quo Deuter. cap. 25. pro mensura delicti erit, & plagarum modus refertur in cap. felicitis vers. Caterum de pen. lib. 6. & Apocal. cap. 18. quantum se gloriauit, & in delicijs fuit tantum date illi tormenti, cap. quæsiuit de his quæ fiunt à maiori parte capituli, d. cap. felicitis, & illud autem in fi. cap. non afferamus stateras in fin. 24. q. 1. Bertazol. in repetit. l. si quis maior, C. de transact.

10 L'altud giff & Ob. Sig. Rich in priorit
unt & Vulgub n. 14.

6. Pecunia etymologia: et quid sub hoc
nomine veniat. Finest. in Heamog. a. h. v.
3. tunc quid p. 365. et aucto. q. de paupertate. *

a. Pecunia quasi castrense quorum sit
proprium. I. F. p. 790. h. 8. t. 2.

Repetit. Magna pauperies opprobium paret *

Repetit.
notis

Quidvis et facere et pari

p. 910.

et alia. Vixitque via deserti adit;

verissime canere, ait Horatium Lib. 3. de 24.
et ex T. Calpurnio Eclog. 4.

Vellit nam sapiens auferre

Invida paupertas et dicit vilis cura:

nihilominus vide quid hoc loci dicantur

etiam eod. inueniente Finest. in pauper-

aut proborum fide et decus. Confer et quid p. 972.

ubi tut. vel cuit. quamo. pauper. si fidelis sit. et diligens
non esse remeando. et sust. Inp. Reiter tamen. auct. q. nimis

Conf. etiam in quid p. 974. t. 2. in p. citant. Ovid.

Metam. lib. 8. sub fin. et in p. citant. Ovid. present

to qui filia sua cupit ex distaxat. et ait.

Patet nunc erat qui nemina divum
spemeres et nullos dotes adplexer honores.

Iste etia. Cepisse manus s'ichisse secum
ditius et huc sexto temerasse venustus.

Nympha sub hge ego su. Celeri gratia. in a. ligno,

qua tibi factorum spem inuenit hunc
varicilla moriens, nostri solaria leti.

Pena pro qualitate facti, siue circumstan-
tiis in eo interuenientibus augenda; ita ex
condicione personae cui fit iniuria, aut
iniuria inferentis, quod exinde aduocari
hac aut leuius diminetur. Finest. in
Hermog. a p. 88 v. t. 2. q. d.

*
Peregrinae relius ille sua labefactaq; tūdo
ictibus innumereis adductaq; funibus labo-
rotauit et multa prostravit pondere sylua.
Attonito rigades damno nemorumq; neq;
omnes germand Cereus in vestibus atq;
maerentes aduultu pendos Exipichthonis odant
Annuit hic capitisq; suis pulcherrima motu
conussit quauisles onerados meribz agat.
Moliturq; genus paene miserabile, si non
ille suis esset nulli miserabilis actis,
pestifera lacerare fame: quae quatenus ipsi
non adeunda Nea (neque enim Cereusq; fumens
fata coire sinant) montani numinis una
talique aq; restem compellat Oreada dicit:
Est locus extremis scythiae glacialis in oris
tūste solum, sterilis sine rupe sine arbore tellus,
frigoris inaeq; illic habitant pallorq; tremorq;
et sepea dāmet ea se in praecordia condit
sacrilégi scelera iube nec copia rerū
vincat ea, superetq; meas certamine vias.
Nēve p̄a spatium te teneat accipe caxas
accipe quos paenis alte moderare dracones.
Et dedit. illa dato subverta per aëra caxas
devenit in scythia, rigidisq; cacumina montū
(Caucasum appellant) serpentū colla levato
quaesitamque fumem lapidoso viridē in agnō
unquibus et raris vellente dentibz herbas.
Tūctus erat cunis cava lumina pallor in ore
labra incana siti scabui rubeigine dentes
dura cutis per quā spectari viscera posset,
ossa sub incurvis extabant auida lumbis. *

fact. num. 68. Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 211. Thomas de Thomasettis regul. 216. Farina. in praxi crimin. tit. de inquisit. quæst. 4. num. 10. & quæst. 17. num. 9.

- 12 Poena debet tenere solos auctores, & delinquentes, l. sancimus. C. de pæn. l. absentem. ff. eod. Bertazol. in repet. l. si quis maior, C. de transact. nu. 111. Escobar de ratiocin. cap. 42. nu. 7. Cardin. Tusch. to. 6. lit. P. concl. 212. Noxa enim caput sequitur l. crimen. ff. eod. tit. de pæn. l. rem mihi ff. commodati, §. omnis inflit. de noxa. act. cap. 1. de iniur. & dam. dat. cum alijs, quæ adducit Surd. de alim. tit. 1. q. 38. nu. 30 Farin. in praxi crimin. p. 1. q. 23. n. 1. Escobar d. loca. Vnde nullus pro alterius delicto puniendus est, vt constat ex testimonio Exech. cap. 18. anima, quæ peccauerit ipsa morietur relato in cap. i am itaq. 1. q. 4 & in cap. si habes 24. q. 3. & in cap. quæris de consecrat. dist. 4. & ex illo Exod. cap. 23. insontem, & iustum non occides, & Daniel. cap. 13. innocentem & iustum non interficies, & Iob. c. 4. quis enim vnquã innocens periit, aut quãdo recti deleti sunt. Nau. de pænit. & remiss. lib. 5. cõf. 26. n. 1. Farin. de delict. q. 24. n. 1. cum seq. Intellige verũ hoc esse accepta poena, prout est culpæ correlatiua, & prout importat rationẽ poenæ, per quam iustitiæ æqualitas reparatur, nam si poena accipiatur sub ratione medicine, vt quis minori bono priuetur, & in maiori augeatur, vel data iusta causa ad maiorem reipubl. utili-

260 Principia, & loca comm.

tatem, vt dum vnusquisque torquetur, cæteri
cautius, & promptius à criminibus abstineant,
non inconuenit, vt vnus pro alio puniatur
pœna temporali, non tamen æterna, neq; spi-
rituali ad salutem animæ pertinente, ita notat
glos. verbo de quarta in sum. 1. q. 4. & distinguen-
tes tenent D. Thom 1. 2. q. 87. art. 8. in solut. articul.
& in resp. ad 1. & 2. 2. q. 108. art. 4. in solut. etiam
art. in princip. Thomas de Thomasettis reg. 228. Com.
vari. lib. 2. cap. 8. n. 1. vers. Quarta, iuncto vers. Quin-
ta, Castr. de iusta hæretic. punit cap. 11. Guter. canon.
lib. 2. cap. 30. nu. 25.

13 Pœna non irrogatur, nisi expressè iure ca-
ueatur, iuxta auth. de non elig. secundo nub. §. si
autem, & quæ notantur in l. cum quidam, ff. de li-
ber. & posth. glos. in cap. fin. de iure patr. plures re-
fert Mari. Antonin. vari. lib. 3. resol. 39. n. 11. & 32
Garc. Girond. de priuilegiis, seu exemptionum ex-
plicat. num. 563. Pœna vnius, alterius præmium
esse non debet, l. si sequens ff. ad Sillania.

14 Pœnam non meretur, qui facit lege permit-
tente, l. Grachus, C. ad leg. Iuliam de adulter. l. illud,
ff. quod quisq; iuris, Card. Tusch. to 6 lit. P. concl. 208
Campanili in diuersorio iuris canon. rub. 11. cap. 33.
num. 26. vers. Insuper, Flamin. de confident. quæst. 5.
num. 47. Mari. Antonin. vari. lib. 3. resolut. 42.
num. 2.

15 Pœnæ non sunt extendendæ, sed restringen-
dæ, Burg. cons. 8. num. 2. Nec debent extendi ad
alios

* Ventris erat pro ventris locus, pendere putares
 pectus et a spina tantummodo cacte teneri.
 Auxerat articulos macies genuumque tumebat
 visis et immolico prodivisum tuberculi tali.
 Hanc procul ut vidit (neq[ue] enim est accedere iuxta
 ausa) refert mandata Nedis: paulumq[ue] modata
 quanquam abire longe quanquam modo venerat illuc
 visa tamen sensisse famem retroq[ue] dracones
 egit in Germania versis sublimis habenis.
 Dicta Fames Cereis (quamvis contraria semper
 illius est oppeti) peragit, perque aëra vento
 ad iussa delata domus est et proximis intrat
 sacrilegi thalamos altoq[ue] sopore solutus
 (noctis enim temp[us]) geminis amplectitur ulnis
 secum viro inspicit faucesq[ue] et pectus, et ora
 affat ut in vacuis peragat jejunia venis.
 Functaq[ue] mandato facinus, lesavit orbem
 inque domos inopes assuetaq[ue] vestitus antea.
 Lenis adhuc somnus placid[us] Cusientona penni
 mulcebat, petit ille dapas sub imagine somni
 oraq[ue] vana movet, dentemq[ue] in dente faugat,
 exerceq[ue] cūdo diuina quibus ingeni,
 proq[ue] epulis tenues nequicquid decorat ausas.
 Ut veas est expulsa quies, fixit arbor edendi
 perque aridas fauces immensaq[ue] viscera regnat.
 Nec mora quod pontus quod terra quod educat aë
 poscit et appositis quæritur jejunia mensis
 inque epulis epulas quærit, quodq[ue] præbuisse
 quodq[ue] satis poterat populo non sufficit uni.
 Piesque caput, quo plura sua demittit in alvum.
 Utque fixum accipit de tota flumina terra
 nec satietur aquis peregris neq[ue] sibi amhes
 utque rapax ignis non in qua alimenta recusat
 innumerasq[ue] faces caemat, et quod copia maior

alios casus, l. factum cuiq; §. in pœnalibus vbi Dec. ff. de regul. iuris, cap. in pœnis eod. tit. lib. 6. Thomas de Thomasettis reg. 227. Surd. cum multis per eum relatis de alim. tit. 1. q. 51. nu. 12. Etiam si extensio fiat ex similitudine rationis, loã. Andr. in reg. odia, de reg. iuris lib. 6. Imol. in l. si vero, §. de viro col. 8 ff. solut. matri. Duenh. reg. 287. Garc. Girond. de privilegiorum seu exemptionum explicat. num. 540. Ut autem extensio fiat in pœnalibus, oportet esse in omnibus æquiparationem, glos. verbo sane in cap. 1. de voto lib. 6. glos. verbo prorogamus in cap. constitutus, de regular. Girond. nu. 539 & 561. dicto loco.

- 16 Pœnis benignior fit interpretatio, l. pen. ff. de pœn. cap. in pœnis 49. de reg. iuris lib. 6. cap. ex litteris de constit. Tiraq. in l. si vnquam verbo reuertatur num. 246. C. de reuocandis donation. Aloys. Ricci. in praxi rerum fori Eccles. resol. 303. num. 2 in 2. edit. Thomas de Thomasettis reg. 158. Vgolin. de offic. & potest. Episcopi. cap. 6. §. 1. nu. 3.
- 17 Periculum vbi maius intenditur, ibi plenius est consulendum, l. 1 §. sed et si quis ff. de Carb. edic. l. manifestissimi, C. de furtis, l. addictos, C. de appellat. cap. vbi periculum, de elect. lib. sexto, Bertazol in repetit. l. si quis maior, C. de transact. nu. 6. Card. Tusch. tom. 6. lit. P. conclus. 281. Stephan. Gratian. Marchie decis. 133. n. 19. Farina. in praxi crimin. p. 4. conf. 65. num. 115.

- 18 Permissum ad tempus, post illud censetur prohi-

262 Principia, & loca comm.

prohibitum, l. si vnus, §. i. vbi Bald. ff. de pact. l. epistola, §. fin. vbi Castr. ff. eod. tit. l. imperator, ff. de postulan. l. cum pater, §. à filia, vbi Bart. ff. de legat. 2. l. statuliberum §. Stichum & l. Titia cum testamento, §. vlt. ff. eod. l. pater filium, §. fundum ff. de legat. 3. l. 2. C. de iure emphyt. cap. vlt. §. in alijs vers. Si vero, vt lite non contest. decis. Pedam. 83. num. 13. Tiraquell. de retract. conuent. §. i. glos. 2. num. 44. Menoch. conf. 68. num. 10. Surd. de alim. tit. 5. q. 3. num. 9. & 10. & decis. 75. nu. 1. & decis. 189. nu. 9. & decis. 244. num. 10. & conf. 57. num. 9 & consil. 354. num. 18. Bertazol. tractat. clausular. instrumentum. clausul. 15. glos. 2. num. 21. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. §. 5. procm. num. 3. Cald. Pereira de extinct. emphyt. q. 1. num. 8. & de renouat. emphyt. q. 10. n. 1. D. Barb. in l. cum prator in princip. nu. 45 ff. de iudic. Rota Romana apud Farin. decis. 517. num. 2. tom. 2. par. 1.

19 Permissum post tempus, ante illud censetur prohibitum, l. promissor ff. de constit. pecun. Tiraquell. de retract. conuent. §. i. glos. 2. nu. 48.

20 Personarum acceptio non est habenda in iudicijs, l. si cum dies, §. si arbiter, ff. de arbit. cap. in iudicio, de reg. iuris lib. 6. cap. nouit de iudicijs. Multa de hoc vitio tradunt Abb. in cap. de multa nu. 8. de praben. Aldobrandin. in §. iustitia num. 4 instit. de iustitia, & iure. D. Thomas 2 2. quæst. 63. vbi post Caiet. optimè, & plenè Aragon. & Salon Gabr. in 4. dist. 15. q. 7. Soto lib. 3. de instit. q. 6. D. Antonin. 2. p. tit. 14

Pignus creditor vendere potest, si ita convenit
ut liceat vendere: Est gl. ad l. 4. de Pignori
act. quæ sic incipit: Si convenit de distrachendo
pignore non tantum venditio valet, verum
(p. 418) incipit emptor dominium rei habere. Con-
fex et gl. ad l. 1. Vetusissima 3. Cod. de Ju-
re domini. impetrari: l. 1. §. Sanimus l.
cujus hæc in principio sunt verba: Facta
pignoris adjecta servanda: textus vero
sunt hæc: sanimus itaq; si quis ad cre-
ditore suo pignora dedit si quidem in pigni-
one cautum est, quem ad modum debet pig-
nus distrahi, sive in tempore sive in ali-
is conventionibus ea observari de qui-
bus inter creditore et debitore conven-
tus est (m. n. 1. p. 710.

t. Conceit p. 1. Cap. 17. n. 35.

tit. 1. cap. 19. & 20. *Abulens. super cap. 25. Mathæi*
q. 108. cum seqq. Alexand. Alens. 2. p. q. 119.

- 21 Pluralis locutio in duobus ad minus verificatur, l. ubi numerus, ff. de testib. l. libertas, §. ult. ff. de manum. testam. l. inter illa. §. fin. ff. de verborum oblig. cap. pluralis locutio 40. de regul. iuris lib. sexto, Euerard. in topicis legal. loco 54. Masc. de probat. concl. 838. nu. 12. Cened. pract. quæst. sing. 80. nu. 3. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 109. num. 37. Escobar. de ratiocin. cap. 18. num. 43. Pluralis enim numerus vno non contentatur, vt per Cardin. Tusch. tom. 2. lit. D. concl. 333. num. 1. & lit. P. concl. 367.

- 22 Pluralitas actuum non præsumitur, l. omnium C. de testam. ubi glos. l. fin. C. de rebus creditis, cap. in presentia vers. Verum in 2. de probat. Euerard. in topic. legal. loco 86. Mascard. de probat. conclus. 1174. Menoch. de arbitr. lib. 2. casu 93 nu. 32. Gom. vari. tom. 3. cap. 11. num. 6. in fin. Brunor. d. Sole in locis commun. verbo actuum num. 31. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 93. num. 12. Farin. in praxi crimin. p. 2. quæst. 64 num. 319. & par. 4. dccis. 98. & Rota Romana apud eund. dccis. 119. num. 7. to. 1. p. 1. Nec etiam præsumitur pluralitas personarum, nisi probetur ab allegante, l. 1. C. de probat. Surd. cons. 61. nu. 74. vol. 1. Rota Romana in nouiss. dccis. 5. n. 4 p. 1. Menoch. de præsump. lib. 6. q. 15. n. 36. cum seq. Limita in rebus, in quibus præsumitur pluralitas, Afflict. dccis. 23. n. 3.

264 Principia, & loca comm.

Crau. consil. 112. num. 4. Surd. cons. 61. num. 13.
& num. 74.

23 Plus si licet, quod est minus, licitum est, l. non
 debet, ff. de reg. iuris, auth. multo magis. C. de sacro-
 sanct. Eccles. cap. cui licet 33 de reg. iuris lib. 6. l. Mar-
 cellus ff. de donat. causa mortis, Fari, in praxi crimin.
 p. 4. cons. 60. n. 109. Thomas de Thomasettis reg. 85.
 Limita in dispensationibus Surd. decis. 268. n. 20
 & 21. P. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 1. nu. 32. Cald.
 Pereira de nominat. emphyt. q. 21. n. 65. Et cui non
 licet, quod est minus, nec licere debet, quod est
 plus ita Ferrer in constit. Cathalon. glos. 4. nu. 43.

24 Plus, & minus non mutant substantiam rei,
 nec eam faciunt differre specie, l. fin. ff. de fundo
 instrum. & instrum. leg. l. legato generaliter, ff. de le-
 gat. 1. Mari. Antonin. vari. lib. 3. resol. 39. num. 4.
 Ferrer in constit. Cathalon. glos. 8. num. 155. Thomas
 de Thomasettis regul. 225. ubi dicit procedere,
 quando differunt accidentaliter, secus autem
 esse si differant essentialiter.

25 Plus est facto exprimere, quam verbis, Sigis-
 mund. Sccac. de appellat. q. 6. nu. 41. Nam voluntas
 facto magis, quam verbis declaratur, ut dictum
 est infra lit. V. nu. 68.

26 Plus iuris nemo transferre potest in alium,
 quam ipse in se habeat, vide supra lit. N. nu. 16.

27 Posse videtur, qui facit quominus possit,
 l. si bona fide 12. ff. de noxa. act. Et paria sunt
 quem aliquid facere, vel per se non stare quo-

minus

Poltrones a pollice trunco, posteriora atas
nominavit quos Murcios prior eos qui de-
tractando militis causa pollites sibi preci-
dissent propter quod vivi exarabanner ut alii mi-
lites proditores. Videris apud Binert. in Hex.
p. 113. n. 8. et que procedunt circa milites
ex militari delicto damnatos et alias si tes-
tamentum aut fideicommissum ordinaverunt.

Poenae duci dari non debet pro eo. delicto. Bi-
ton. Dircey. Eccl. 133. num. 10. pag. m. 163. r. 2.

S. Pontifex et Nomines et pariterque ad-
ministratores omnia Ecclesiarum: Item velon-
tarios. Passon. Alleg. 55. n. 5. p. m. 320. uti
et alia, &c.

25. Canon. p. 2 cap. 1. n. 51.

Potho accersit portioni; n. 210 n. 133
ff de usufr. in quatuordecim. et etroque
accersendi transmissio ad Rudolf 19. ff de iuris
1. 262 ff de cond. et dem.

Hyblis. Tab. 11. etiam L. Mcaphraugh
Lib. 9.

Hyblis in exemplo est, ut amens concessa puella
Hyblis, Apollinei correpta cupidine fratris.
Non soror ut fratrem nec quā debebat amavit.
Illa quidem primo nullos intelligit ignes,
Nec peccare putat.

Tab. 2. Lib. 11. Tacta a Mida
in auxum.

Huic Deus optanti gratum, sed inutile fecit
Munus, auxilium, gaudens a rore recepto.
Ille male usus donis ait: Effice quicquid
Corpore contigero, fulvum vertatur in auxum
Anquit optatis, nocitreaque munera solvit
Libet et indoluit quod non meliora perisset.
Totus ab it gaudetque malo, heu, exoptatus heros
Sollicitique fidem tangendo singula tentat.
Vixque sibi credens, non alta fonde vixentem
Ille detraxit virgam, virga aurea facta est.
Tollit humo saxum, saxum quoque palluit auxo.
Contigit et glebam, contactu gleba potenti
Massa fit: Saxentes cereres, recepit aistas
Aurea messis exat. Lemptum tenet arbore pomus
Hesperides donasse putet, si postibus alius
Admoovit digitos, postes radiare videntur.
Ille etiam liquidis palmas ubi lavaret undis
Vnda fluens, palmas Danaen, cludere posset
Vix spes ipse suas animo capit aurea fingens
Pursuuntur post pag. 274.

minus fiat, l. vter in fin. ff. de condit. instit.

- 28 Posse quis non dicitur, quod contra ius potest, cum verba sint intelligenda secundum ius, l. quero, §. inter locatorem, ff. locati, l. nepos Proculo, ff. de verborum significat. cap. causam quæ, de rescript. cap. cum dilectus, de consuetud. Stephan. Gratian. Marchiæ decis. 13. num. 34.
- 29 Posse non dicitur quis ea, quæ honestè non potest, l. nepos Proculo ff. de verborum signifi. Surd. conf. 203. num. 44.
- 30 Possessor olim, & hodie possessor præsumitur, glos. Bart. & Doct. in l. siue possidetis, C. de probat. cap. cum ecclesia Sutrina de causa possess. & propriet. cap. olim in 3. de restit. spoliatorum, Gratian. reg. 375. Anton. Gabr. commun. tit. de præsumpt. concl. 10. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 21. Menoch. conf. 21. n. 7. & de præsumpt. lib. 6. q. 62 & q. 64. n. 1. & de interdictis remed. 15. recuper. possess. n. 386. Mascard. de probat. concl. 540. & concl. 1195. nu. 45. & concl. 1321. nu. 5. Couar. in regul. possessor. 2. p. §. 1 in princip. & in cap. Rainuntius §. 11. nu. 2. Menchaz. quæst. illustr. cap. 58. nu. 5. Flamin de resignat. tom. 2. lib. 13. q. 5. nu. 115. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 310. nu. 57. Nicol. Garc. de benefic. p. 6. cap. 3. n. 75. Rota Romana apud Fari. decis. 419. nu. 1. tom. 1. p. 1. & decis. 634. num. 6. tom. 2. p. 1. Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 417. à princ. Intellige si allegatur, Tiraq. de præscrip. §. 1. glos. 5. vers. imo, Gabr. d. concl. 10. n. 13. Menoc. d. q. 64 à n. 35.

R 5

Mascardo

266 Principia, & loca comm.

Mascard. concl. 1201. à nu. 36. Procedit non solum in ipso possessore allegante possessionem de presenti, sed etiam in successore vniuersali, vel singulari, qui potest allegare possessionem defuncti, vel auctoris sui, quem constat semel possedisse, continuatam fuisse vsque ad mortem, *Alciat. d. præsumpt. 21. nu. 5. Gabr. d. concl. 10. num. 11. Mascard. concl. 170. num. 17. & d. concl. 1201. nu. 4. Menoch. d. q. 64. num. 17. Garc. d. cap. 3. num. 76.* Amplia in eo, qui probat initium possessionis, vt præsumatur etiam hodie possessor. *Alciat. d. præsumpt. 21. à princip. Gom. l. 50. Tauri n. 37. Rebus. tract. de pacificis possessor. n. 269. Flamin. de resignat. lib. 3. q. 6. nu. 76.* Amplia etiam in eo, qui probatur semel dominus, vt semper præsumatur retinuisse dominium etiam post mille annos, *Fichard. tom. 1. commun. opin. lib. 4. tit. 9. num. 340. pag. 510.*

31 Possidentis melior est conditio, l. si debitor ff. de pignor. l. is qui destinauit, ff. de rei vend. l. fin. C. eod. tit. l. qui accusare, C. de edendo, §. retinende vers. commodum, instit. de interdictis cap. pro possessore 36. de reg. iuris lib. sexto. Tiraq. de iure primog. q. 17. opin. 11. num. 20. cum seq. Surd. conf. 73. num. 36. Etiam impari causa per tex in l. apud Celsum, §. Marcellus ff. de dol. mal. & met. except. l. si seruum, §. sequitur ff. de verbor. oblig. Et in pari delicto potior est pars possidentis, l. cum par delictum, ff. de reg. iuris cap. in pari eod. tit. n. 6. Tho-

mas

Testes bonae fidei loco Domini est.

Cl. Anaya de j. 2. cap. 8. nu. 7.

Proinde hoc loco qd probatur ut pley jure
habet qm ille qui in gaudet laff de jure
deus. Vnny lib. 5. tract. 4. quest. 2.
opinio 5. in 2.

Cl. Vnny hujus modis vnde lib. 5. tract. 4.
quest. 2. ibi opinio 5. infra.

Postulare pro alio qui pamt v. v. col-
lurio. p. v. 104.

Potior quoniam sit duobus ex causa
lucrativa contendentes vel etiam si plu-
res sit? V. Finest. in H. eam. p. 801. n. 1.
et seqq. tom. 2.

Postremum dicitur quod licet scriptura
sit prius intellecta tamen censetur pos-
terior. Ita d. 7. in H. p. 764. n. 3. sic aut
similiter capiendus etsi verba paulo (nescio
quo farto) transposita hoc loci videatur.

Præcipitare ad solutionem quid? arguere
ex l. si extraneus 33. de iur. dot. caput ad
conventionem intellectam v. Finest. in
H. eam. p. 922. t. 2. confer et glos. l. 2. ubi
sic: Mulier non potest imputare marito
si gratiam fecit aut dationem concessit
extraneo lotis voluntario promissori et
multo magis socero. Ceterum si extra-
neus sit qui dote promissit isq. de factis
sit facultati bus imputabitur marito
cum cum non conveniat maxime si ex ne-
cessitate do non ex voluntate dote pro-
misserat; nam si donavit, utcumq. parcen-
dul marito, qui ead non præcipitabit ad so-
lutionem, qui donaverat quemq. in id qd
facere posset si congenisset [salvet mulier
ut explicat. l. 1. I condemnaverat. Sunt v. l.
in initio. l. 1. q. 1. prout d. ubi legendum condemna-
verat [interior. condemnale potuisset aut
ad eam ead condemnatione imputari v.]

mas de Thomasettis reg. 157. Et in pari causa turpitudinis potior est possidentis conditio, cap. lator de iure iudic. Vnde qui possidet dicitur beatus, vt ait glos. verbo requirat, in cap. 1. de pace tenenda, & eius violator. in vsibus feudorum.

32 Posteriora prioribus derogant, l. pacta nonissima, vbi latè exornat Dec. C. de pact. l. si vnus, §. pactus ne poteret ff. eod. tit. l. sed & posteriores. ff. de legibus, l. cū in plures, §. locator horrei ff. locati, l. 1. in fine. ff. de stipul. seruorum, l. clari, vbi Bald. C. de fideicom. §. posteriore instit. quib. mod. test. am. infirm. vbi Pichard num. 11. Barthol. Perett. ad extrauag. ambiciose de rebus ecclesie, verbo predecessorum nu. 6. Surd. decis. 195. num. 7. & cons. 202. nu. 1. & cons. 359 num. 34. Flamin. de resignat. tom. 1. lib. 3. q. 7. num. 10. Brunor. à Sole in locis commun. verbo vltima, Gam. Lusit. decis. 50. num. 3 Vitalis de Cambanis tract. clausularum pag. mibi 164. num. 7. Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. conclus. 451. Seraphian. Rotæ Romanæ decis. 1271. num. 1. vbi intelligit maximè, quando priorum mentio fit in posterioribus, Licent. Armendariz in procem. addit. ad leges Regias Regni Nauarre num. 7. Thomas de Thomasettis reg. 230. vbi intelligit in testamentis, & legibus, limitat tamen in sententia, ampliationes adducit ad hanc reg. Aloys. Ricci in collec. decis. p. 3. collecti. 676. per totum.

53 Potentia, in habitu idem operatur, quod
potens

268 Principia, & loca comm?

potentia in actu. *Hyppol. conf. 18. num. 10. & in l. si quis percussorem nu. 2. C. ad leg. Cornel. de sicar. Potentia propinqua actui actus est, vt dictum est supra lit. A. num. 14.*

34 Potentia quæ non reducitur ad actum, vana est, *l. hæc enim. §. si prætor. ff. de suspect. tuto. l. multum interest. C. si quis alte. vel si cap. pastoralis, §. quoniam, vbi Dec. in 2. notab. de rescriptis. Surd. conf. 375. num. 2. Actus, & potentia simul esse non possunt, §. sic itaque discretis, vers. quia quod meum est, instit. de actio. Et potētia impedit actū, d. l. multū. C. si quis alte. vel sibi. Et actus potentiā excludit, l. si ita fuerit, vers. nō enim. ff. de manum. testam.*

35 Præscriptū tantū censetur, quantū possessū reg. sine possessione de reg. iu. in. 6. *Aufser. in add. ad capel. Tholos. q. 323. Paris. conf. 27. n. 159. vol. 1. & conf. 73. n. 13. vol. 4. Put. decis. 107. p. 1. vbi plura cumulat, Mascard de probat. concl. 14. nu. 23. & concl. 946. n. 8. Capic. decis. 209. n. 32. vbi decl. quos adducit. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 70. n. 20. quibus adde. Honded. conf. 79. n. 47 lib. 1. Boer. decis. 58. n. 6. Anton. Monach. Lucens. decis. 14. n. 56. Ioseph. Aldrete in allegat. iuris pro omnimoda regularium exempt. p. 2. cap. 4. num. 12.*

36 Præsumptio cedit veritati, *l. nuptura filio. ff. de iure dot. l. fin. in princip. ff. quod met. cau. l. cum de in debito, ff. de probat. Surd. conf. 37. nu. 17 & conf. 80. num. 19. & conf. 423. num. 12.*

37 Præsumptio vna tollit aliam, *l. Diuus, ff. de in inte-*

Præjudiciū quid? Finest. in Herm. p. 634. 83.

Precedentia et vis consuetudinis
in eis. Xamm. de off. iud. d. 1. q. 2. v.
q. p. m. 12. v. et n. a. n. 11. de iudi-
cibus reverentia debita etiam a
patentibus; ubi tamen, n. 13. ait
censeri, quod in iis quæ domi et par-
vum sunt sapienter etiam debeat pa-
tenti reverentia et sibi anteponere. p. 13.

Prescriptio quid et in quo differat ab
usucapione. l. 1. f. p. 945. n. 2. t. 2. Pre-
scriptio aut in presenti accipitur (aut) est ex-
ceptio iur. Lex statuens prescriptionem
actionis non comprehendit off. iud. l. 1. off. p. m. 11.
Reses vel quicumque Provincia administrat si ibi
erat infirmato contractus res vindicant. l. 1. p.
1008. n. 13. . . .

Præsumptio aut Coniunctio et locum
in ea manifesta, aut ubi de voluntate
constat. l. Coniunctio l. 37 de iur. iur. l. 2
v. of. Virum in 2 v. iur. de iur. iur. l. 1.
Præsumptio vagis Beneficiis regularibus
Censura dicitur, l. 1. n. 2. l. 1. p. m. 11.
4 anni. l. 1. de iur. iur. l. 1. p. m. 11.

Pacta sunt non ex affectione
nec utilitate singulari sed commu-
niter. Invenitur. Lex pacta sunt
63 in proo ff ad leg. falid. l. si sit:
un 33. ff ad leg. Aquilia. Pacta in
leg autem Verby. §. inst. & lege Aquil:
la. m. 12.

Primipilari in causa speciale fisci jus esse
ait d. f. p. 1014. n. 2. quippe quod ad res dota-
les dotales etiam se extendat: namque cum mulier
in dote facimus fav. prosequi. Rom. ff. in h. tam. cau-
sa dos. quo mulieris esse dicitur fisco videtur oblig.
ob favorem publi. q. precip. in illa ventura capies deli-
gationis colore idē quo situ putat q. 19. dor. in b. mar. sūt.
et idē ad paraphrēta n. p. tines q. p. ius mar. n. st. nisi
ut patet ut fiat mi. cetera aut dōta. q. n. p. v. n. nisi
ut patet ut fiat mi. cetera aut dōta. q. n. p. v. n. nisi

in integr. restit. l. quidam. testamento, ff. de vulg. & pupil. substit. l. i. C. qui & aduersus quos, l. fin. C. de instit. & substit. cap. tuam, de sponsal cap. afferte de presumpt. Hyppol. conf. 8. nu. 6. Menoch. de interdictis remed. 15 recuper. possess. num. 353. & nu. 387. & de arbitrar lib. i. q. 76. nu. 19. & conf. 343. nu. 38. & de presumpt. lib. i. q. 30. Mascard. de probat. conclus. 405. num. 5. & concl. 882. num. 15. & conclus. 1147. nu. 27. & concl. 1224. & concl. 1377. nu. 73. cum seqq. Tiraq. in l. si vnquam verbo donatione largitus nu. 150. C. de reuocandis donat. Surd. conf. 361. num. 35. Valasc. de partit. cap. 38. num. 9. Farin. in praxi crimin. par. 3. q. 86. num. 102. cum seqq. & p. 4. conf. 102 num. 49. Lusit. Benedict. Aegid. in repetit. l. ex hoc iure, ff. de instit. & iure p. i. cap. 11. num. 17. Et presumptio fortior tollit debilio-rem, d. l. Diuus ff. de in integr. rest. l. non solum, ff. de ritu nupt. latè. Menoch. de presumpt. lib. i. q. 30. n. 1. cum seq. & lib. 6 q. 64. nu. 64.

38 Presumptio vna cedit pluribus, l. 3. §. 1. ff. de testib. l. cum de indebito in princip. ff. de probat. auth. itaque, C. commun. de succession. Surd. conf. 1. num. 60.

39 A primordio tituli in posterum formatur euentus, l. 1. C. de liber. praterit. l. vnic. vers. nulla, & ibi glos. in verbo primordium, C. de impon. lucrat. descript. lib. 10. Surd. conf. 32. num. 12. & conf. 459. num. 14. Ferrer in constit. Cathalon. glos. i. num. 231. Rota Romana apud Farin. decis.

270 Principia, & loca comm.

456. numer. 9. tom. 1. part. 1.

- 40 Principium cuiusque rei est spectandum,
*l. Pomponius, ff. de negot. gest. l. si procuratorem, ff. mand. l. nam origo, ff. quod vi, aut clam, l. qui id quod in princip. ff. de donat. l. si tamen, ff. ad Maced. l. si filius fam. C. eod. tit. l. vni. C. de impon. l. acrat. descript. lib. 10. Tiraq. in l. si unquam verbo donatione largitus num. 257. C. de reuocandis donat. Surd. de alim. tit. 7. q. 34 & decis. 102. num. 10. & decis. 297. num. 12. Flamin de resignat tom. 1. lib. 1. q. 11. num. 7. & 8. Auend. iunior ad l. 44. Tauri glos. 15. num. 5. D. Barb. in l. post dotem num. 75. ff. solut. matrim. Cald. Pereira de potest. eligendi cap. 10. num. 41. & quest. forens. conf. 8. num. 19. & conf. 43. nu. 30. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 202. num. 15. cum seq. Cardin. Tusc. tom. 6. lit. P. concl. 703. Hinc recte dicit tex. in cap. principatus 1. q. 1. quod vix bono peraguntur exitu, quæ malo sunt inchoata principio, notat Moli. de primog. lib. 1. cap. 2. n. 8. Itē eleganter asserit tex. in l. 1. ff. de orig. iur. quod cuiusq; rei potentissima pars principium est, & ibi glos. recte adducit illum versum Horatij.
 Dimidium facti, qui bene caput habet.*

Propterea Christum rebus cunctis principium dicimus, cap. cum Paulus 1. q. 1.

- 41 Principium, & initium a Deo est, cap. in nomine Domini 23. dist. auth. de hered. & falcid. in princip. Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 705. Steph. Gratian. Marchia decis. 1. per totam Nicol.

Proter in Curia Medici. Scia quod in
inter. nec. Saly L si quis & H regis
Canton. & L si solitari & H de judic.

Proteriora remedia in operando. Vltima quod
proter voluit L & H de v. o. b. Vinum
in & H de pag. n. 3

40. Proter in & solo fit ut quibz Omdy
de dabit. oblige in & H de leg. et in &
quibz L ut de cur. & v. o. b. in. 17. Vin:
in & H de col. in &

Principis omnia esse quomodo et quo sen-
su dicatur. Finet in Herm. p. 152. n. 8.

43. Titula in pignore pignoris legum
leg. 6. de pign. et ibi Gotofredus ff. que
in fraudem vid. et Minus. in 2. l. in
6. l. 1. de act. lit. r. n. 45.

Prior tempore potior est iure inter plures ex
eodem causa de lucro contendentes: Ita con-
cedit lex ius Finest. in Hermog. p. 807. tom. 2.
postquam dixerit, causas qm. lucrativas appel-
lant scilicet illam esse propter qm. scilicet acqui-
reti nil de suo abest qualis est legatus fideicom-
donatio: et causam loco illa nil esse aliud qm.
titulu ex q. duorum plurimove ad lucrum
aliquod ius promanet. Alias dicitur: Quoniam
plures lucrativo titulo subnixi de re aliqua
concurrent is proferri debet cuius titulu ad
eam rem prior est tempore.

Tempore procedit in hoc salto quod prior
egit is quod agitur in casu quem singulariter
docet J. F. citans l. si ex pluribus 33. ff. ult. de
legat. 1. l. supra. n. 3. ubi tantu de electione pretii
sive rei pluribus in solidu legato e. questio: ty. v. et.
excipe casus in q. e. melior cond. possidetis vel eius cui
causa radica est. v. n. 6. v. et 1. et 8.

Nicol. Mozzi. de contractib. tit. quomodo contractus
deficiat à nu. 27. cum seqq. Fr. Paulin. Berti Lucens.
in praxi crimin. regular. tit. 4 in princip. num. 6, Cald.
Pereira de empt. cap. 1. num. 1. & nu. 14.

42 Principia est de essentia principiati Card.
Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 702. Quod iuris est de
aliquo idem est de eius principio l. non ideo mi-
nus. C. de hered. instit.

43 Prior qui es tempore potior est iure l. qui
balneum in princip. l. potior in princip. ff. qui potio-
res in pign. hab. l. si fundum C. eod. tit. l. distractis cum
seqq. C. de pignor. cap. qui prior 54 de reg. iuris lib.
sesto l. 27. & 29 tit. 13. part. 5. Duenh. reg. 198.
Mascard. de probat. concl. 1228. Cott. in memorab.
verbo creditor 7 Capel. cautela 122. & 124. Neguz.
de pignor. p. 5. princ. memb. 2. num. 11. & num. 39.
Barthol. Perett. ad extranag. ambitiosa de rebus ec-
clesiæ verbo datum num. 16. Balb. in tract. de pignor.
cap. 19. Joseph. Ludou. Perus. decis. 45. num. 7. Surd.
de alim. tit. 1. q. 54. numer. 15 & decis. 255. numer.
1. Matienf. l. 7. glos. 5. num. 3. tit. 16. lib. 5. no-
ua recopil. Gomez de Leon in cent. cap. 85. & 86.
Rebus. tom. 2. ad leges Gallie tit. de constitut. red-
dituum glos. 8. Felician. tom. 1. de censibus lib. 3.
cap. 5. num. 12. Cassan. in Catal. gloria mundi p.
12. consid. 99. Flor. vari. q. 6. art. 3. num. 24.
Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 465. Gon-
zal. ad reg. 8. Cancel. §. 3. proam. numer. 22. Va-
lasc. conf. 129. numer. 2. Cardin. Mantie. de taci-
tis.

272 Principia, & loca comm.

tis & ambiguis conuent. lib. 11 tit. 22. num. 1. Car-
dos. in praxi iudicum, & aduocat verbo ius n. 15. &
verbo pignus nu. 26. Mari. Ant. var. lib. 1. resol. 81.
nu. 7. & lib. 2. resol. 50. num. 32. Vitalis de Cambanis
tract. clausularum pag. mihi. 37. num. 14. Bertazol.
tract. clausularum instrum. clausula 1. glos. 5. num. 42.
Garc. Girond. de priuilegiis seu exemptionum ex-
plicit num. 357 Card. Seraphin. Rotæ Romanæ decis.
187. num. 1. Principium hoc verum est tam in
agendo, quam in excipiendo, & replicando l.
creditor qui prior la. 2. in princ. ff. qui potiores in pign.
Ripa in l. priuilegia num. 18. ampl. 13. ff. de priuileg.
cred. Neguz. vbi supra ampl. 2. num. 2. Girond. num.
358. d. loco. Limita in legibus, testamentis, & hu-
iusmodi, ita Thomas de Thomasettis reg. 250. Am-
plia, & limita hanc regulam pluribus alijs mo-
dis cum Aloys. Ric. in collect. decis. p. 3. collec. 473.

- 44** Prior nominatio maiorem dignitatem ar-
 guit Tiraq. de iure primog. q. 19. nu. 2. Et prior des-
 criptus dicitur dignior, & precedere debet l. 1.
 ff. de albo scriben. Peregr. cons. 3. nu. 60. Paris. cons. 38.
 nu. 1. vol. 4. quos cum alijs refert Mari. Antonin.
 vari. lib. 1. resol. 81. num. 1. Et prior in dignitate est
 prior in honore l. qui balneum ff. qui potiores in
 pignore habeantur Barthol. Perrett. ad extrauag. am-
 bitiose de rebus ecclesie non alien. verbo datu. Romæ
 nu. 21. Et prior nominatus censetur magis dile-
 ctus l. si communis seruus 2. ff. de stipulat. seruo. cap.
 si quis de elect. in. 6. Thomas de Thomasettis reg.

Præter nec postquam non attendit
in his que illico et incontinenti
fiunt L. 6 in fin. et l. 1. §. ff. de
procur. Vallibey. ~~l. 1. §. 1.~~ l. 1. §. 1.
C. 9. n. 29.

Præter et postquam non dat. in
eodem instrumento sed omnia in
eo contenta simul et semel et
in eodem instanti. Vide supradict.
cancer p. 2. cap. 1. n. 131.

Quivignus potest accusare expilato here-
ditatis furti bon. xptorum. Ricciolet nove-
ca. Finest. in Herm. p. 653. n. 5.

235. cui adde Cardin. Mantica. de coniectur. ultim.
volunt. lib. 6. tit. 11. num. 13. & lib. 8. tit. 4. num. 12.
& tit. 9. num. 7. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præf.
16. num. 3. cum seq. iunctis supra notatis littera O.
num. 15.

- 45 Priuatio præsupponit habitum l. decem 117.
ff. de verbor. obligat. l. 4. § condemnatum ff. de re
iud. l. nec utilem 20 ff. ex quib. cau. maior. l. Titio
vsusfructus ff. de condit. & demonstr. l. remittit ff.
de iure iur. l. manumissiones ff. de iustit. & iure l. non
potest videri ff. de regul. iuris § seruus inst. de capitis
diminut. cap. ad dissoluendum de desponsat. impuber.
Cursus Conimbricensis in comment. ad Logicam tit. de
oppositis cap. 10. q. vni. art. 5. Euerard. in topic. legal.
loco 60. Surd. de alim. tit. 6 q. 23. & conf. 52 nu. 57.
& conf. 73. nu. 76 & conf. 160. nu. 38. & conf. 305.
nu. 64. Pichard. ad d. § seruus nu. 2. Mari. Antonin.
vari. lib. 2. resol. 59. casu 15. Vitalis de Cambanis
tract. clausularum pag. mihi 224. num. 12. Bertazol.
in repetit. l. si quis maior C. de transact. nu. 571. Cald.
Pereira quaest. forens. conf. 16 n. 3. Ioan. Monet. tract.
de decimis cap. 9. q. 2. nu. 18. Anton. Monach. Bonon.
decis. 30. nu. 5. Card. Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 715.
A priuatione ad habitum non est regressus,
l. qui res § aream ff. de solutio. l. post diem ff. de leg.
commisso.

- 46 Priuilegiatus contra pariter priuilegiatum
non vititur priuilegio suo, probatur, ex tex. in
l. sed. & milites in principio ff. de excusat. tutor. l. assi-
duis

274 Principia, & loca comm.

*duis vers. In duabus C. qui potiores in pign. hab. l. scire
 vni vbi glos. verbo ad heredem C. de privileg. dotis,
 resoluunt Doct. in auth. quas actiones C. de sacrosanct.
 Eccles. Sord. de alim. tit. 8. priuil. 18. num. 5. & 7. &
 priuil. 61. nu. 11. Cou. in reg. possessor. 2. p. §. 2. nu. 4.
 & pract. cap. 7. n. 4. Peregr. de fideicom. art. 3. n. 70.
 Azen. l. 10. tit. 3. nu. 15. 17. & 18. lib. 5. noua reco-
 pil. Maurit. de restit. in integr. cap. 218. Sfor. eod. tract.
 q. 18. art. 4. nu. 31. & art. 5. Curi Philip. p. 2. §. 17.
 num. 32. Cost. in cap. si pater verbo si absq. liberis
 nu. 2. de testam. lib. 6. Cald. Pereira in l. si curatorem
 verbo lasis nu. 169. C. de in integr. restit. minor. Ale-
 xand. Trentasinq. vari. resolut. lib. 1. tit. de rescriptis
 resolut. 1. Ceual. commun. contra commun. q. 756.
 num. 45. & q. 822. num. 46. Stephan. Gratian. Mar-
 chie decis. 196. num. 18. & 19. Cardin. Mantic. de
 coniecturis vltimarum voluntatum lib. 6. tit. 2. n. 11.
 & de tacitis, & ambiguis conuent. lib. 11. tit. 26. n. 6.
 Castil. quotid. lib. 3. cap. 25. num. 27. D. Barb. in l. 2.
 §. legatis n. 252. ff. de iudicijs Cardos. in praxi iudi-
 cum, & aduocat. verbo priuilegium num. 46. Cardin.
 Tusch. tom. 5. lit. P. conclus. 760. Mari. Antonin. va-
 ri. lib. 2. resol. 8. nu. 58. Ex quorum mente collig-
 itur principium hoc procedere vbi vtrunq;
 priuilegium æquale est, & æque fauorabile, &
 insuper concurrat in actu, & exercitio iuxta
 terminos d. l. assiduis vers. In duabus. Non ita ta-
 men regula hæc erit admittenda, si alterum
 priuilegium fortius sit, vt in terminis d. l. sed &
 mi i es*

Connecte cum scriptis post pag. 264.

Gaudenti mensas posuere ministri
Extrattas dapibus nec tota fugis egente.
Tum vero sive ille sua cerealibus dextra
Munera contigerat cerealibus dona rigebant.
Sive dapibus avido convellere dente peribat
Lamina fulva dapibus admoto dente nitebat.
Miscuerat praeis autorem muneris undis,
Fusile per xictus aurum fluitare videres.
Attonitus novitate mali duresque miserque
Effugere optat opes et quod modo bovebat odit.
Copia nulla famem relevat sitis arida guttur
Vixit et in vito meritis torquetur ab avaro.
Ad calumque manus et splendida brachia tollens
Da veniam senae pater peccavimus inquit
Sed misere precor speciosaque exipe damno.
Nite Neum puerum Raccus peccasse facientem
Restituit factique fide data munera solvit.
Neve male optato maneat circumlitus avarus
Vade ait ad magnum vicinis laudibus amnem
Perque iugum sumpsit labentibus obvius alnis
Carpe viam donec venias ad fluminis ortus.
Spumigensque tuum fontem qua plerumque exit
Subde caput corpusque simul simul elue crumen.
Rex iussu succedit liquet vix aurea tinxit
Flumen et humano de corpore cessit in amnem
Nunc quoque iam veteris precepto semine vendi
Taxa rigent avaro madida gallina glebis.

Mida aures in Tab. 4. Lib. II.
alumnas.

Ne per totos opes sylvae et avara colebat
Parvae montanis habitantem semper in anteis.
Pinguet sed ingenium manit nocituraque ut ante
Rursus elant domino stolidi praecordia ventis.
vbi & canis vocat. obi. m. f. 5.

Abt Pick in e summa, l. ixt & l. ixt dicit
Cag + n ag in fine

Primategen Lij singelate in y kundid
Duch Obi cate Omilitar do Yeg juck
segt de H. Pich in goro bin de luter
kalam on 10. Pict daniel kumar Por-
cing H. de yund. Alway on A. Vinning
in 2 Ob inst de Oaly on L. m. a.

Domitius in, asking judicial
council in pt. 14 of the 1st. Pte.
in the 1st. Pte. 15.

Privilegiati creditores eorumque protaxia
 2. p. Finest. p. 811. n. 3. et seq. tom. 2.
 2. et p. 823. n. 2. ubi privilegia accionis ad
 doctores et quasi doctores repetenda.
 Privilegia non solet Princeps concedere in alterius prei-
 iudicium vel propriis dicat injuria. l. de inoff. p.
 102. n. 5. — Etsi stricti juris extendi etiam ubi
 ead. plane urget ratio parat facit exemplo. l. in it.
 p. 814. n. 9. agens de clon. prius. l. v. et l. p. 815. q. n. imp.

milites ibi fortior: vel si alterum fauorabiliorem causam habeat, quia agit de damno vitando iuxta tex. in l. vlt. ff. ex quib. cau. maior. l. verum §. vlt. vers. Proinde ff. de minor. ex Bald. in l. 5. nu. 5. C. de repud. hered. §. for. q. 4. art. 4. & q. 18. art. 5. dist. loco, notat Mari. Antonin. dist. resolut. 8. nu. 59. vbi num. 60. asserit quod magis fauendum est ei, qui tractat de damno; vel si alterum in genere, aliud in specie, seu exercitio concurrat, vt in terminis cap. auditis de in integrum restitut.

47 *Præuilegium personale personam sequitur; & cū ea extinguitur cap. præuilegium. & ibi doct. de regul. iuris lib. sexto, Tiraq. de retract. lig. §. 26. glos. 1. nu. 60. & de iure primog. q. 37. nu. 1. Menoch. cons. 136. nu. 2. & cons. 1007 à num. 95. vol. 11. & de præsumpt. lib. 3. q. 103. nu. 45 Xuar. in l. quoniam in prioribus super leg. regni limit. 11. dub. 1. n. 1. D. Barb. in l. quia tale per totam ff. solut. matrim. Card. Tuscb. tom. 6. lit. P. concl. 746. P. Azor. instit. moral. p. 1. lib. 5. cap. 22. q. 6. P. Suar. de legibus lib. 8. cap. 10. & 11. P. Ioan. de Salas eod. tract. disp. 17. sect. 6. & 8. Cardos. in praxi iudicij. & aduocat. verbo præuilegium uu. 4. Mari. Antonin. var. lib. 4. resolut. 109. num. 6. Vnde autem cognosci possit an præuilegium sit reale, vel personale? consule Donel. lib. 21. comment. iuris civilis cap. 14. à princip. Tiraquell. d. tract. de iure primog. quæst. 59. nu. 1. P. Suar. d. lib. 8. cap. 3. num. 6. Et vnde possit colligi per-*

276 Principia, & loca comm.

sonæ, an vero magis causæ priuilegium concessum videatur: explicat *Surd.d.cap.3.nu.10.* Et indubio priuilegium præsumitur personale *Cabed.Lusit.decis.93.num.4 p.2. Mari Antonin.d.resol.109.nu.7.*

- 48 Probare oportet, nec sufficit dicere *glos.recepta* verbo dicatur in l. 1. in princip. ff. si quadrupes pauperiem fecisse dicatur, cap. dilecti de except. Ias. in l. si prius nu. 97. ff. de noui oper. nunciat. Felin. in cap. cum dilectus num. 6. de accusat. Paris. consil. 115. num. 5. volum. 1. Menoch. de interdictis remed. 2. recuper. possess. num. 178. & remed. 15. num. 403.

- 49 Probatio debet esse concludens, & ita debet de necessitate concludere, & non probat hoc esse, quod ab hoc contingit abesse l. non hoc C. unde legitimi, l. neq. natales C. de probat. cap. in præsentia eod. tit. cap. recipimus de priuil. cap. inter corporalia §. cum quis de translat. Episcop. Aldouin. consil. 44. nu. 6. & cons. 51. nu. 18. *Surd. cons. 5. nu. 46. Brunor. à Sole in locis commun. verbo probatio 10. Mascard. de probat. concl. 671. num. 11. Card. Tusch. tom. 6. lit. P. conclus. 765. Morl. in emporio iuris p. 1. tit. 11. in prælud. nu. 53. Trentasinq. vari. lib. 1. tit. de seruitutibus resol. 1. sub nu. 19. §. hæc prima declaratio, Galganet. de condition. p. 2. cap. 1. q. 92. nam. 5. Casar Argel. de contradictore legitimo q. 15. nu. 107. Mari. Anton. vari. lib. 1. resol. 46. n. 6. Rot. Rom. apud Farin. decis. 127. nu. 7. tom. 1. p. 1. Et probatio dubia,*

4

Probatōis difficilis que 11. supra
probatō p. conjuncta. Canc. p. 12.
Cp. 1. n. 172

Ex fab. 10. Lib. 11. *Somni eius regia descriptio.*

Est prope Cimmericis longo spelunca recessu
Mons cavus, ignavi domus et penetralia somni
Quo nunquam radij oxies mediusve cadens ve
Encebyz adire potest. nebula caligine mixta
Exhalantur humo dubiaq; caeguscula lacis.
Non vigil ales ibi existati canibus ovis
Evocat Auxoram nec voce silentia rumpunt
Sollicitive canes canibus ve sagacior anser
Non fexa non pecudes non mori flamine xami
Humano vel sonam reddut coiticia lingua.
Muta quies habitat saxo tamen exit de uno
Rivus aquae Letheae per quem cum murmure labi
Invitat hominos exipit alibz unda lagyllis.
Ante fores anj fecunda papavera fovent
Immineaque herbae quaru de lacte soporem
Nox legitet, pugit p. opacas humida textas.
Janua ne vexo stidorem cardine reddat
Nulla domo tota est custos in sinine nullus
Et medio torus est hebene sublimis in antro
Plumeus unicolor, pullo velamine tectus,
Quo cubat ipse deus membris languore solutus.
Hunc circa passim varias imitantia formas
Somnia vana latent totidem quot messis aristas
Sylvae gerit frondes, electat vittas aeneas.

bia, incerta, & non concludens non releuat probantem d.l. neq. natales, & d.l. nō hoc & d. cap. in præsencia Hyppol. cōf. 20. n. 8. Mascard. concl. 1363. nu. 6. Surd. decis. 75. nu. 17. & decis. 288. nu. 45. & conf. 5. nu. 45. cum seqq. & conf. 24. nu. 16. D. Barb. in l. si quis intentione num 38. cum seq ff. de iudicijs Steph. Gratian. discept. forens. cap. 144 n. 21. cum seq. Cardin. Seraphin. Rotæ Romanæ decis. 1103. num. 2. Aloys. Ricci. in praxi rerum fori Eccles. resol. 586. n. 6 in 2. edit. Farin. de oppos. contra dicta testium q. 68. nu. 1. cum seq. Mari. Antonin. d. lib. 1. resol. 106. n. 9. & resol. 110. nu. 6. & lib. 3. resol. 36. nu. 5. Rota Roman. apud eund. Farina. decis. 149 n. 2. tom. 1. p. 1.

50 Probatio dubia, & incerta contra producentem est interpretanda Cardin. Seraphin. Rotæ Romanæ decis. 469. num. 5. Rebus. tract. de reprobatione testium num. 9. Rota Romana apud Farin. decis. 854. nu. 1. in nouissim.

51 Probatio probationem non excludit Card. Seraphin. Rotæ Romanæ decis. 575. nu. 5. Probatio tamen fortior tollit debiliorem l. pen. ff. de rescriptis in integ. Mascard. de probat. conclus. 225. num. 15. vol. 1.

52 Probatio specialis semper præualet generali Innocēt. n. 4. in cap. auditis de præscript. Hyppol. in pract. §. diligenter nu. 198. & in l. de minore §. plurimum num. 100 ff. de quæst. Farin. in praxi crimin. p. 2. q. 65. num. 170. Card. Seraphin. Rotæ Romanæ decis. 818. nu. 5.

278 Principia, & loca comm.

- 53 Probatio incumbit asserenti, vide supra
lit. A. nu. 98.
- 54 Probatio per testes habet eandem vim,
quam per instrumentum l. in exercendis C. de fi-
de instrumen. cap. cum Ioannes eod. tit. Cardin. Tusch.
tom. 6. lit. P. conclus. 771. Soar. de Paz in praxi to. 1.
par. 1. temp. 8. num. 7. Mascard de probat. in proem.
quest. 6. & conclus. 1095. num. 3. Morla in emporio
iuris par. 1. tit. 11. in prelad. num. 4. Cardoso in pra-
xi iudicum verbo instrumentum 11. & verbo pro-
batio 7.
- 55 Probatum semel, non reprobatum Vitalis de
Cambanis tract. clausularum nu. 19. pag. mihi 248.
cum alijs supra citatis lit. A. nu. 93.
- 56 Procemialia inducunt causam finalem l. fin.
ff. de heredit. institu. l. 1. ff. ad Macedon. Gonzal. ad
reg. 8. Cancel. §. 7. proem. nu. 122. Ferrer. in constitut.
Cathalon glos. 1. nu. 135 & glos. 8. num. 146. Cardin.
Tusch. tom. 6. lit. P. concl. 892. Pichard. ad §. poste-
riore n. 17. instit. quib. mod. testam. infirm. vbi ultra
alios citat Molin. de primog. lib. 1. cap. 5. num. 1. late
Tiraq. tract. cessante causa num. 64. Rota Rom. apud
Farin. decis. 185. nu. 4. in fin. & nu. 5. & 6. to. 1. p. 1.
& decis. 491. nu. 5. tom. 2. p. 1. Et ex procemiali
causa colligitur mens, & intentio disponentis
litem. quia §. fin. ff. de pact. l. cum hi in princip. ff. de
transact. Mari. Antonin. vari. lib. 2. resol. 43. num. 3.
& lib. 3. resol. 1. nu. 59. & resol. 15. nu. 8. Mascard.
de probat. conclus. 1284. num. 6. Guter. pract. lib. 1.
quest. 89.

Procurator a Nuncio distinctus in eo qd
is nemquam obligetur quem tantum nudus
ministerius prestat, sitq; veluti epistola
quoddam animata cum qua compa-
tus in l. 2. de Pact. Quin et ipsa con-
tus verba in persona domini commi-
untur: ut proinde per illa tantum
minus sese obstringat. Finest in Heam.
p. 969. r. 2. n. 1.

Ex fab. 2. lib. 12. Postquam de Iphigenia dic-
tam sit pro qua quoniam publica causa castrem
data est caucem. Hec ubi arte admodum re-
stitisset supposito cava est.
Fama domus descriptio.

Oibe locus medio est inter terrasq; fretumque
Caestesque plagas triplici confinia mundi
Unde quod est usqueam quamvis regionibus absit
Inspidit tunc penetratq; cava vox primum ad aures.
Fama tenet summa domus sibi legit in dace.
Innexosq; aditus ac mille foramina tectis
Aditit et nullis inclusit limina poris.
Nocte dieq; patet tota est ex ore sonanti
Tota fremit vocesq; refert iteratq; quod audit.
Nulla quies inter nullaque silentia parte.
Nec tamen est clamor sed parva maxima vocis
Qualia de pelagi (si quis vocat auditq; undis)
Esse solent: qualemve sonum id suppetit peras
Inceperis huc extrema tonitrua decedunt.
Attra turba tenet veniunt huc vulgus euntque
Mixtaque ad vixis passim commecta vagantur
Milia rumorum, confusaque verba volutare.

Equibz hi vacuas implent sermonibus aure,
Hinc narrata ferunt aliò mens usq; ficti
Credidit et alidit aliquid novq; adicit auctor.
Illic credulitas illic temerarius error
Vanaque letitia est consternatioq; timores
Sed in quoque recens dubioq; auctore susurri.
Ipsa quid in caelo rectum pelagoq; periclitetur
Et tellure videt, totumq; inquit in orbem.

97. l. sabiny 28 ff. com. diu. Fab.
in validis ad l. 5. ff. de iur. iur. et
in pap. h.

Per constitutionem secundo proci-
natorum primum revocati iudice
Kamm. de off. iud. p. 1. q. 24.
n. 31. iur. m. 184. rec. et cit.
l. si quis 5. ff. de procur.
et cau. (ar) non iniuste eod. tit.

quest. 89. à num. 3. Et proœmium declarat de-
cisionem l. ult. ff. de hered. instit. l. cum pater §. dubi-
cissimis ff. de legat. 2. Mari. Antonin. de resol. 15 n. 8.
Molin. de primog. lib. 1. cap. 5. num. 7. Armendariz.
in proœmio addit ad recopil. legum Navarrae n. 107.
Hinc dicimus quod sicut corpus ab anima ita
dispositio à proœmiali ratione regulatur, ex
las. in l. qui quadringenta col. 2. ff. ad Trebel.

57 Prohibentis melior est conditio in pari cau-
sa Cardin. Tusch. tom. 6. lit. P. conclus. 893 Et in re
communi potior est conditio prohibentis,
notatum est suprà lit. C. nu. 26.

58 Prohibere non potes, quod tibi non nocet,
& alteri prodest l. 2. §. idem aiunt, & §. deniq;
in 1. ff. de aqua plu. arcen. glos. in l. in summa §. item
Labeo ff. eod. tit. l. si cui ff. de seruit. l. rescripta C. de
preci. impe. offe. l. in creditore ff. de euic. Doct. in l. 2. in
princip. ff. solut. matrim. Menoch. consil. 14. num. 8.
& cons. 51. num. 45. & cons. 121. num. 8. & de ar-
bitr. lib. 2. casu 168. num. 13. & casu 237. num. 19.
& de interdictis remed. 6. retinenda possess. num. 114.
cum seqq. Gom. vari. tom. 2. cap. 2. num. 17. surd. de-
cis. 120. nu. 12. & decis. 236. nu. 12. Cou. vari. lib. 3.
cap. 14. num. 8. vers. Item, & pract. cap. 37. num. 2.
& nu. 3. col. 3. D. Barb. in d. l. 2. in princip. p. 2. nu. 34.
cum seqq. ff. solut. matrim. Thomas de Thomasettis
regul. 268. vbi intelligit procedere, nisi tractetur
de præiudicio tertij, vel de publica bono,
vel de animæ salute.

280 Principia, & loca comm.

Prohibita omnia intelliguntur, quæ non inueniuntur in iure concessa *cap. Pastoralis 53. de appellat. cap. inter corporalia de translat. pralati.* Et prohibitum censetur, quod non inuenitur permissum *l. Gallus §. ille casus, vbi notat Alexand. num. 9. ff. de lib. & posth. ita colligitur ex aduētis per D. Barb. in l. cum prator §. 1. num. 95. ff. de iudicijs.*

80 Prohibita quæ non inueniuntur, per legem permissa censentur *l. nec non 28. post princip. ibi sed si lex non prohibeat, & §. quod eis cum glos. in verbo prohibeant ff. ex quib. caus. maior. l. 1. ff. de testibus l. mutus §. queritur ff. de procurator. l. ab ea parte ff. de probat. l. Statuas C. de religios. & sumpt. funer. cap. omnes, & ibi glos. 3. dist. cap. 1. de translat. pralati, vbi glos. verbo non inuenitur cap. nuper 29. vers. In secundo, cap. cum illorum 32. vers. Primo de sentent. excom. Alciat. resp. 8. nu. 18. Francisc. Bursat. conf. 110 nu. 27. lib. 1. Burg. de Paz conf. 8. n. 3. Ber-
tazol. tract. clausularum insirum. clausula 2 glos. 1. nu. 5. Brunor. à Sole in locis commun. verbo prohibi-
tio 1. Bouad. in sua politic. lib. 3. cap. 4. n. 44. D. Barb. in l. cum prator. §. 1. nu. 95. ff. de iud. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 41. nu. 6. et in dubio facienda est interpretatio, vt actus censeatur permissus, quando non reperitur prohibitus Anchar. con-
sil. 344. Aym. conf. 203. nu. 2 lib. 1. Menech. de præ-
sumpt. lib. 6. q. 16. n. 2. Mascard. de probat. lib. 3. con-
clus. 1237. nu. 2. Cenal. commun. contra com. q. 227.*

61 Pro-

61 Prohibito vno, censentur omnia prohibita,
 per quæ ad illud peruenitur, l. ratio ff. de spon-
 sal. l. pupillus §. sed si per interpositam ff. de auctorit.
 tutor. l. eos in fine C. de vsuris l. legē in fi. C. de natural.
 liber. l. fi. C. de reb. alien. non alien. c. praterea de officio
 delegati cap. cum quid prohibetur 39. de regul. iuris
 lib. sexto, Mascard. de probat. concl. 102. per totam
 vbi agit de intellectu huius principi, Surd. conf.
 301. num. 74. Francisc. Galet. in margarita casuum
 conscient. verbo prohibere. Vitalis de Cambanis tract.
 clausularum pag. mibi 293. num. 22. Ioan. Francisc.
 Leo in thesauro fori eccles. p. 1. cap. 15. num. 20,
 Procedit tantum in his, per quæ necessario
 peruenitur ad rem prohibitam: non vero in
 illis, per que ad illam perueniri potest con-
 tingenter aut possibiliter, iuxta tradita per
 Bart. in l. ambitiose num. 22. ff. de decretis ab ordine
 faciendis, & in l. 2. ad fin. ff. de iuris d. omn. iud. re-
 ceptum communiter vt ex Purpu. refert. & se-
 quitur D. Barb. in l. 1. p. 3. num. 57. ff. soluto matrim.
 accedunt tradita per Tiraq. de iure constit. 3. p.
 limit. 7. n. 24. Gom. l. 45. Tauri n. 29. ante fin. Cardos.
 in praxi iudicum, & aduocat. verbo alienatio nu. 15.

62 Prohibitum vna via, non censetur alia per-
 missum l. quod dictum ff. de pact. l. cum hi, §. si cum
 ijs ff. de transact. l. athletas §. ait prator ff. de infamib.
 l. si quis. §. minor ff. qui & à quib. l. illud ff. ad legem
 Aquil. cap. cum quid vna via 84. de regul. iuris lib.
 sexto Surd. conf. 301. nu. 75. D. Barbo. in l. cum præ-

282 Principia, & loca comm.

ver §. ult. num. 235. ff. de iudicijs.

63 Prohibitum directo, non potest fieri per indirectum l. Seius, & Augerius vbi Bart. ff. ad l. Falcid. l. scire oportet §. si mater ff. de tutor. & curator. dat ab his, cap. cum quid, vbi Dyn. de reg. iur. in 6. Menoch. de præsumpt. lib. 4. q. 189. num. 81. Surd. decis. 21. num. 4. Ioan. Maria Bellett. diquisit clerical. p. 1. tit. de exemptionibus clericorum, & eorundem bonorum à muneribus publicis §. 7. numer. 6. pag. 366.

64 Prohibitum ad tempus, post tempus videtur esse permissum l. imperator 8. vbi Bald. ff. de postulan. l. si vnus §. 1. ff. de pact. l. epistola, & fin. ff. eod. l. pater filium §. fundum ff. de legat. 3. Tiraq. de retract. conuent §. 1. glos. 2. nu. 46. Surd. decis. 75. n. 1. & conf. 294 nu. 6 & conf. 247. num. 18. Brunor à Sele in locis commun. verbo prohibitio 16. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glos. 65. nu. 8. D. Barb. in l. cum prætor in princip. num. 45 ff. de iudicijs.

65 Prohibitum post tempus, censetur permissum ad tempus vide supra hac lit. n. 18.

66 Prohibitum in loco, extra illum censetur permissum vt per Ioan. Garf. de nobilit. glos. 1. num. 31.

67 Prohibitum vni alijs censetur concessum l. qui accusare ff. de accusat. l. cum prætor, vbi Doct. Barb. in princip. num. 36. ff. de iudicijs, cap. non ne de præsumpt. Vgolin. de offic. & potest Episcopi cap. 14. §. 9. num. 1. in princip.

68 Pro-

Adoptivum In mente reatum nil quod
operatur. C. H. si majore 25. Cod. de transactio.
l. si reperiendi 7. Cod. de Condit. ob causa 3 de Re.
ges ite suo tra. de Donatio. p. l. nu. 23. Corvea
secus scilicet. Ins. lib. 2. cap. 7. nu. 4.
69. Propositio infinita equivale Unali. & p. de huius.
Balthus l. 5. 20 p. de signatur. Getofidus ad huc.
A p. de huius.

Prohibita multa 10. siue que p.
conat. p. nija cano. p. a. cap. 1.
n. 102.

Publica illud firi dicitur & publico
procurator in amicitia p. l. 2. c. 1.
2. si publicus & de sacro in p. l. 1. c. 1.
l. 1. c. 1. de sac. c. 1. de sac. c. 1. de sac. c. 1.

68. Canon p. l. c. 1. p. 9. n. 180.

70. Tollitque protestationis effectus Val.
l. 1. c. 1. in p. l. 1. c. 1. lib. 2. de ver. tit. 9.
l. 1. n. 8.

Procurator hominum facit cessare p. l. 1. c. 1.
in l. 1. c. 1. de ver. tit. 9. l. 1. c. 1. de ver.
l. 1. c. 1. de ver. tit. 9. l. 1. c. 1. de ver.
l. 1. c. 1. de ver. tit. 9. l. 1. c. 1. de ver.
l. 1. c. 1. de ver. tit. 9. l. 1. c. 1. de ver.

1. Procurator in l. 1. c. 1. de ver. tit. 9.

Publicani qui? Finest. in Herm. p. 823. n. 2. 2.
Publicus dicitur pro populari. l. 1. c. 1. n. 64.
Pugnatio si jubetur in testam. neutrum patet l. 1.
ubi 188. de Reg. j. cit. ad. f. p. 293.

68 Propter quod vnumquodque tale, & illud
magis. cum aurum 19. §. perueniamus, vers. sem-
per. ff. de auro, & arg. leg. auth. multo magis, C. de sa-
crof. eccles. l. quanto magis, C. de iure iur. Arist. 2. Me-
taphys. Flamin. de resignat. to. 1. lib. 5. q. 4. numer. 4.
cum seqq.

69 Puniendus quis est in eo, quo delinquit, l. qui
crimen, C. qui accus. non pos. cap. postulasti, de clerico
excom. Barthol. Peret. ad extrauag. ambitiose, de re-
bus ecclesie non alien. verbo illis exceptis num. 8.

70 Protestatio contraria facto non suffragatur,
l. cum in plures, §. locator. ff. locati, cap. gratum. de of-
fic. deleg. Surd. cons. 371. num. 67. vol. 3. & decis. 70.
num. 8. & decis. 246. num. 4. Campanili in dinerfo-
rio iuris canon. rub. 11. cap. 13. nu. 185. Mari. Anto-
nin. vari. lib. 1. resol. 55. nu. 9. Non est autem pro-
testatio facto contraria, sed dicitur compati-
bilis, & releuans, cū versamur in facto depen-
dente à voluntate, & facto protestantis, vt per
Bart. in l. non solum §. morte num. 17. ff. de nou. oper.
nunciat.

¶ Valitas stare non potest sine subiecto, l. 4.
§. fin. ff. de actio. empt. l. fin. ff. de collat.
bono. l. nullam, §. si absentis, vbi Angel. ff. de
petit. heredit. l. Pomponius, §. fin. vbi Aretin.
in princip. ff. de acquitrenda possess. §. ideo autem,
instit. de seruit. rustic. præd. princip. institut. de
usufr. Gom. l. 17. Taurinum, 19. vers. prima, Surd.
cons.

284 Principia, & loca comm.

cons. 34. n. 13 & cons. 150. n. 80. & cons. 236. n. 15.
& cons. 246. nu. 6 & cons. 304. nu. 1. & cons. 305.
num 67. iunctis que supra notavi lit. N. num. 24.

- 2 Qualitas facilius datur, quam substantia,
Menoch cons. 93. num. 15. Surd. decis. 222. num. 71.
cum alijs quos refert Stephan. Gratian. discep.
forens. cap. 306. num. 34. Et qualitas facilius præ-
sumitur quam substantia, vt per Surd. de alim.
tit. 8. priuil. 56. numer. 96. & 97. & consil. 322.
num. 71.

- 3 Qualitas noua adueniens enti reponit illud
in diuersam naturam, & speciem, §. præterea
instit. de inutil. stipulat. cap. cum Marthæ, §. quesuisti
de celebrat. missarum cap. statutum, de elect. lib. 6.
Hypol sing. 520 qualitas Menoch. cons. 35. num. 13.
& de interdict. remed. 6. recuper. possess. num. 8. Surd.
decis. 2. & consil. 321. num. 12. cum seq. Et qualitas
adueniens enti non mutat substantiam, sed na-
turam, Brun. de augmento in 3. quæst. princip. nu. 7.
Cardin. Tusch. tom. 1. lit. A. concl. 82. num. 12. Muta-
tione enim qualitatis rei substantia non muta-
tur, l. si fundus, §. si res ff. de pigno. §. minus, instit. de
hered. quæ ab intesta. dese.

- 4 Qualitas adiuncta verbo, intelligitur secun-
dum tempus verbi, l. in delictis. §. si extraneus
ff. de noxal. act. l. 1. §. tutoris, ff. quod iussu, l. Ti-
tius, vbi Bart. ff. de testam. milit. cap. si eo tem-
pore, de rescript. in 6. cum alijs, de quibus per
Mohed. decis. 23. nu. 1. de præben. Menoch. cons. 107.

nu. 22.

A Pich in 2. 6. in it le Rudibly in it.
or 17. Mining in 2 Rudibly 5 in it cold.
Vining in pich the right le pich in 3.

num. 22. & de interditiis remed. 16. recuper. possess.
 num. 23. Sord. de alim. tit. 9. q. 13. num. 5. & conf.
 335. num. 20. & conf. 375. num. 37. & conf. 455.
 num. 5. Vitalis de Cambanis tract. clausularum pag.
 mibi 263 num. 27. Auend. ad l. 44. Tauri, glos. 15.
 num. 2. Flamin. de resignat. tom. 1 lib. 1. q. 11. nu. 10.
 Gonzal. ad regul. 8. Cancel. glos. 43. num. 143. Brunor.
 à Sole in locis commun. verbo qualitas num. 23. Car-
 din. Tusch. tom. 6. lit. Q. concl. 9. Trentasinq. vari. lib. 1.
 tit. de legitima resol. 2. sub num. 7. §. secundo qualitas,
 Garc. Girond. de privilegiorum, seu exemptionum
 explicat. num. 290. Ioan. Petr. Moneta tract. de dis-
 trib. quotidianis p. 1. q. 9. nu. 38. Aloys. Ricci. in praxi
 rerum fori eccles. resol. 268. num. 2. in. 2. edit. Pi-
 chard. ad §. proximus num. 2. instit. de leg. agn. suc-
 cess. Francis. Galet in margarita casuum conscientie
 verbo qualitas. Vt principium hoc verificetur,
 debet interuenire qualitas tempore verbi ac-
 tu, & non habitu solum, Rota Romana apud Fa-
 rinac. decis. 496. num. 2. tom. 2. p. 1.

5 Qualitas dispositionis ubi deficit, deficit
 ipsa dispositio, glos. in l. mancipia, verbo auocan-
 dum, C. de seruis fugitiuis, Fului. Pacian. de probat.
 lib. 2. cap. 14. num. 8. Camill. Gallin. lib. 4. de verbor.
 signific. cap. 9. num. 9. Menoch. de præsumpt. lib. 6.
 q. 15. num. 47. Mari. Antonin. vari. lib. 1. resol. 82.
 num. 1.

6 Qualitates non entis nullæ sunt, vide supra
 lit. N. num. 24.

7 Quem

286 Principia, & loca comm.

- 7 Quem non honoro, grauare non possum;
vide supra lit. G. nu. 15.
- 8 Quem de euictione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio, vide supra lit. E. nu. 19.
- 9 Qui occasionem damni dat, damnū dedisse videtur, vide supra lit. D. nu. 1.
- 10 Quod differtur, non aufertur, l. quoties. C. de precibus imper. offer. cap. ancillam 32. q. 2. cap. nemo desperandus, de penit. dist. 7. cap. Statutum, vbi glos. verbo retardari, de heretic. lib. 6. Garc. Girond. de privilegiorum, seu exemptionum explicat. numer. 966.
- 11 Quod potui nollui, quod volui adimplere nequii, l. 3. in fine, vbi glos. C. de contrah. & commit. stipulat. l. multum interest, vbi glos. C. si quis alteri, vel sibi, cap. cum super 23. in fine, de offic. delegati, Surd. cons. 251. nu. 36. Card. Tusch tom. 1. lit. B. concl. 133. num. 1.
- 12 Quod tibi non vis fieri, alijs ne facias, l. iustitia, ff. de iustit. & iure, §. iuris precepta verbo, alterum non ledere. & ibi glos. in lit. eod. tit. vbi Pichard. nu. 30. dicit, quod non læditur alter si id, quod nobis fieri volumus, alteri quoque non faciamus, per cap. placuit, de maiorit. & obed.
- 13 Quod per me non stat, mihi non debet imputari, l. si ideo, C. de his quibus vt indignis.
- 14 Quod quisque iuris in alium statueris, ipso iure vtaris, l. 1. ff. quod quisque iuris. Cardin. Tusch. tom. 6. lit. Q. concl. 49.

15 Quod

Qui non habet in cœle luit in corpore.

C. t. Pichar. ins. parat. quod 12. J. t. de actio.
m. 19. c. 1. §. 1. Vinnius in 2. s. n. in inst. cole
quela n. preparata n. transmittit.
ad huc 1. c. 1. §. 1. k. m. f. Pich. 2. c. 1. n. 7. c. 1. t.
qui n. p. t. facit testat. n. que codi
cillo. 1. c. 1. §. 1. de jure codicill. Vinnius
in p. 1. h. c. 1. §. 1. n. 7. c. 1. t.
n. 7.

qui ex persona u. nomine aliorum
facit aliquid majore vim habet
n. p. t. q. n. habet si ille p. t.
et facit 1. c. 1. §. 1. de jure
infesto Vinnius in p. 1. h. c. 1. §. 1. t.
t. 1. c. 1. §. 1.

Quasi in honesti qui? Finest. in Herm.
a p. 429. Differet a sordibus et illiberali-
bus. 2. num. 5.

quod utiliter quidem ut pro nato haberi
debet leg. de psonis ff de neg gest. canon
var p. 2. cap. 9. n. 48. in fine

quod natus est amplius non sufficit
in pte. non tamene psonis pte pte
leg 2 dicit de officio de Such in
pate hie de obligat. 7. Item non pte
facto hominis vultum vult potestate
legis est saluum.

- 15 Quod semel placuit, amplius displicere nō potest, *cap. quod semel 21. de regul. iuris lib. 6. §. semel causa instit. quib. ex. cau. manum. Card. Tusch. tom. 6. lit. Q. concl. 48. Thomas de Thomassettis reg. 266.*
- 16 Quod in vtilitatem est introductum, non debet in odium retorqueri, *Ioseph. Aldrete in allegat. iuris pro omnimoda regularium exempt. p. 1. cap. 3. numer. 18. iunctis supra adductis lit. F num. 37.*
- 17 Quod alicui gratiose conceditur, trahi non debet ab alijs in exemplum, *l. quoniam, C. de epis. cop. & cler. cap. quod alicui, de regul. iuris in 6. Thomas de Thomassettis reg. 256. vbi asserit procedere, quando alicui gratiose aliquid est concessum à Principe, secus autem si sit concessum à iure communi, vel intelligit de privilegio.*
- 18 Quod de vno negatur, de alio concessum esse videtur, *l. cum prator, ff. de iud. l. ait prator, §. sed quod Papinia. ff. de mino. cap. qualis 25. dist. cap. non ne de presumpt. Et è conuerso, quod de vno conceditur, de alio negatur, l. maritus. C. de procurato. l. cum ita in fin. C. de condit. & demon. d. §. sed quod Papinia. d. cap. non ne, Thomas de Thomassettis reg. 257. vbi asserit procedere, nisi sequatur correctio, vel absurdum.*
- 19 Quod nostrum est, sine facto n. pro alterius fieri non potest, *l. quod nostrum, ff. de reg. iur. Thomas de Thomassettis reg. 263. vbi asserit procedere,*

288 Principia, & loca comm.

cedere, nisi auctoritate legis alterius fiat,

- 20 Quod quis in se approbat, in alio reproba-
re non potest, *l. in arenam, C. de inof. testam. iunc-*
-tis, quæ infra notaui lit. V. num. 59.
- 21 Quod omnes tangit, debet ab omnibus cõ-
probari, *l. fin. in fi. C. de auctorit. præstan.*
- 22 Quod quis ex suo facto sentit, sibi, & non
alij debet imputare, *l. inter cohæredes, § quod ex*
facto ff. famil. herciscund.
- 23 Quæ fauore publico introducta sunt, huma-
na dispositione mutari non possunt, *l. nemo po-*
-test, ff. de legat. 1 l. ius publicum, ff. de pact. l. quod de
bonis, § fin. ff. ad leg. falcid. antb sed cum testator, vbi
Doct. C. eod.
- 24 Quæ ab initio sunt voluntatis, ex post facto
sunt necessitatis, *l. sicut, C. de actio. & oblig. l. in*
commodato, § sicut ff. commod. l. si quis argentum, §.
cũ enim, C. de donat. cũ alijs supra citatis lit. C. n. 59.
- 25 Quod maior pars facit, ab omnibus factum
censetur, *tex. est, ibique glos. Bart, & Doctores. in l.*
quod maior, ff. ad municip. glos. in cap. 1. in verbo
tractatus de reb. eccles. non alien. in. 6. canonistæ com-
muniter in cap. cum omnes, de consiunt. tradit expli-
cans Rendina in promptuar. recept. sentent. tom. 1. tit.
36. n. 4. in fi. Limita in actibus factis ab vniuersi-
tate, in quibus agitur de præiudicio particula-
riũ ipsius vniuersitatis, tũc enim actus facti nul-
latenus valebũt, nisi omnes sint vocati, pariter-
que omnes cõsentiant, ita glos. in cap. quod omnes
de

Pe actiabitio mandato comparatur
fab. in pag. tit. 12. pro. 7. illa. 9. Ver. ne-
que obscure huius s. lauerantur select. Jus.
lib. 2. cap. 2. nu. 5. et li. ad Geff. Sautsla-
ria Intep. i. q. i. nu. 6. Similiter tenet hoc
ut vult solus in illis actibus que possunt
stare in iuribus vultu restituitio huius
sunt p. h. solus tunc ut in alijs vultu in ad hunc
habetur in

1. fab. in pag. tit. 2. pro. 6. a Ver. Serrion
causa s. Fone. lib. 1. con. cap. 13. ibi s. opus.
tit. 93.

de regul iuris in 6. cui subscribit glos. in cap. cum omnes in verbo constitutum vers. Dicis etiam, de constit. notat Rendina d. to. 1. tit. 124. nu. 5.

R

1 Ratio attenditur magis, quam dictum, Brunor. à Sole in locis comun. verbo ratio 2. Et omne dictū à sua ratione regulatur, l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. 2. Et per rationem ampliatur, & limitatur, l. vnum, ex familia, §. fin. ff. eod. tit. de legat. 2. d. l. cū pater, §. dulcissimis ff. eod. l. si is qui animo ff. de acqu. pos. vbi glos. Ias. in l. id quod nu. 7 ff. de leg. 1. Surd. conf. 67. nu. 20. cum seq. Rota Rom. apud Farin. decis. 10 nu. 2. to. 1. p. 1.

2 Ratio exemplis est anteponenda, cap. fin. dist. 9. quia exemplis non est iudicandum, sed legibus, vt supra dictum est lit. E. nu. 27.

3 Ratio est anima legis, l. cum ratio ff. de bonis damnato. Ioan. Francisc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 2. cap. 9. nu. 136. Barth. Perett. ad extrauog. arbitiosa. de rebus Eccles. non alie. in initio tex. num. 41. Et sine ratione non est lex cap. consuetudo dist. 1. Et sola voluntas legis pro ratione habetur, §. furtiue institut. de vsu cap. glos. ordin in l. 1. §. initium in verbo ratus ff. de postulan. Vnde dicitur, sic volo, sic iubeo, stat pro ratione voluntas, l. quia poterat ff. ad Trebel. §. sed quod principi institut. de iur. natu. glos. fin. in l. filio pater ff. de legat. 1.

T

4 Ratio

290 Principia, & loca comm.

- 4 Ratio legis vbi militat, ibi lex loquitur, & disponit, ac regulat ipsam legem, *Cardin. Tusch. tom. 6. lit. R. concl. 31. & 32.* Et ratio legis ampliat dispositionem, tanquam illius anima, *Surd. de alim. tit. 1. q. 44. nu. 15.*
- 5 Ratio legis magis attenditur, quam dispositio, & præfertur verbis, *Surd. decis. 19. nu. 1.*
- 6 Ratio vbi est eadem, debet esse eadem iuris dispositio, l. illud ff. ad leg. Aquil. l. illud. C. de sacrosanct. Eccles. l. si postulauerit, §. 2. ff. ad leg. Iuliam. de adulter. l. quidam nummularios ff. de eden. l. nauta. §. fin. ff. nautæ caupon. l. à Titio. ff. de furt. §. pari ratione, instit. quib. mod. ius patr. potest. soluit iuncto §. si igitur institut. quod cum eo, Narbon. de appellat. à vicario ad Episcopum p. 2. nu. 6. Thomas de Thomaletis reg. 299. *Surd. conf. 301. nu. 19. & decis. 52. nu. 10.* Trentasinq. vari. lib. 1. tit. de Statutis, resol. 1. sub n. 2. §. primo, Farin in praxi crimin. p. 7. in fragmen. lit. E. nu. 51. cum seqq. Cesar Argel. de contradicte legumino q. 10. n. 115. Portol in tract. de consortib. & fideicom. legali cap. 5. num. 14. Vgolin de offic. & potest. Episc. cap. 13. §. 27. nu. 1. vers. Quid igitur, & c. 49. §. 4. nu. 2. Non procedit in statutis iuris correctorijs, Portol. cap. 6. nu. 15. vbi proximè. Et vbi est eadem ratio, dicitur adesse eadem lex non extensivè, sed comprehensivè, vt per tex. in d. l. illud, C. de sacrosanct. Eccles. l. his solis, vers. Satis etiam canicè putamus, C. de reuocandis donation. l. item veniunt, §. ait senatus, ff. de petit. hered. & Tiraq. late plura

6. fab. in papi. tit. 2. p. 1. 8. Verj. in diebus
882 2y 8. Donel. lib. 1. Com. cap. 14. Abiff opus
tit. 2. in 2y 8. in fine. Explicat Canis. p. 3.
Cap. 2. in 35. in p. 1. in clavi ubi
contrarium expresse statutum et canis. p. 2.
Cap. 5. in 103.

10 Sed ita est quod dicit Aene. Var. p. 2. q. 1.
14 m. 188. Quod in penalis non
fit extensio ex identitate rationis ex
Var. textibus adductis

~~Ita que in diffinitione rationis in diffinitione
puri dispositionis Minus in e. Longo
m. 7. 188. quibus et Aug. 8.~~

Rationes Republicae adversus Curatores
vel eum qui administravit ultra 20. an-
nos. ad versus heredes ultra 10. non re-
tractantur. Finest. in Hermog. p. 955. n.
5. seqq. nisi inter venerit error calculi.

plura adducentem in l. si vnquam verbo libertis n. 43
 & 46. C. eod. tit. ita resoluit Gonzal. ad reg. 8. Can-
 cel. §. 7. proæm. nu. 105. notat etiam Rebus. in com-
 ment. ad tit. ff. de verborum significat. ad l. in lege
 censoria 203. §. item q. de seruis, vers. Colligitur ex hoc
 tex pag. mihi 647. Surd. decis. 276. nu. 8. Guter. cum
 multis per eum adductis pract. lib. 3. q. 17. n. 84.
 cum seqq. Idem etiam procedit in lege pœnali,
 vt ex Villagut. tradit Perez de Lara. de capellan.
 lib. 1. cap. 5. n. 24. Cardos. in praxi iudicam verbo lex
 nu. 24. & verbo pœna n. 25. P. Rebel. de oblig. iustit.
 p. 1. lib. 1. q. 6. sect. 4. n. 20. Mari. Antonin. vari. lib. 3.
 resol. 39. n. 1. Et vbi diuersa ratio reddi non po-
 test, diuersum ius induci non debet. l. 3. §. 1. ff. de
 iniust. rup. testam. l. à Titio ff. de verbor. oblig. Et di-
 uersitas rationis, diuersitatem iuris inducit,
 l. inter stipulantem, §. sacram. ff. de verborum oblig.
 l. fin. ff. de ritu nupt. Et ratio vbi est diuersa, dis-
 positio quoque diuersa esse debet, l. si ita, ff. de
 manum. test. l. si seruus, ff. de statulib. Dec. cons. 394.
 nu. 3. Surd. cons. 67 nu. 19.

7 Ratio eadem est de parte, quo ad partem,
 quæ de toto quo ad totum, vide sup. lit. l. n. 41.

8 Ratione quod caret, in ciuile dicitur, Ludon.
 Rodolphin. vari. quæst. lib. 2. q. 46. nu. 2.

9 Ratione legis cessante, cessat quoque eius
 dispositio, vide supra littera L. num. 14. Ratio
 naturalis habet vim legis, notatum est supra
 lit. L. num. 4.

292 Principia, & loca comm.

10 Regulæ in dubio inhærendum est, donec exceptio probetur, l. illud, C. de sacrosanctis Ecclesijs l. ultima, C. de hered. instit. l. apud antiquos, C. de furtis l. ab ea parte ff. de probat. cap. 2. de coning. le. prof. glos. in rub. de regul. iuris lib. sexto, Menoch. consil. 88. nu. 51. & cons. 187. num. 25. & de interdictis remed. 14. recuper. possess. num. 32. Surd. decis. 255. nu. 2. & decis. 322. nu. 40. cum seqq. & cons. 356. nu. 18. Cardin. Mantica de coniecturis ultimarum voluntatum lib. 5. tit. 15. nu. 31. Con. vari. lib. 2. cap. 12. nu. 4. Cald. Pereira de extinct. emphyt. cap. 2. nu. 26. Gonzal. ad regul. 8. Cancel. glos. 8. num. 70. cum seqq. Brunor. à Sole in locis commun. verbo regula, Ioann. Petr. Monet. tractat. de distribut. quotid. p. 1. q. 9. num. 56 & par. 2. quæst. 10. num. 25. Aloys. Ricci. decis. curiæ Archiepiscop. Neapol. decis. 138. n. 1. p. 2. Et regulæ est standum, donec probetur limitatio, Aloys. Ricci. dict. par. 2. decis. 107. num. 2. Et secundum regulam semper est pronuntiandum, Mendez à Castro in praxi Lusit. lib. 3. cap. 15. num. 9. Et qui regulæ contradicit, id expressè probare debet, l. ab ea parte, ff. de probat. cap. ad decimas, de restitu. spoliator. Bertazol. in repetit. l. si quis maior, C. de transact. num. 603. ubi num. 604. reddit rationem, quia tenaces sunt regulæ iuris, à quibus non est recedendum, nisi contrarium expressè reperiatur in iure. Et qui habet regulam pro se, habet intentionem suam fundatam, Guter. de iuramen. confirm.